

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΤΟ ΠΕΛΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2021-2022

I. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ Δ3 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

Η Δ3 Διεύθυνση του Υπουργείου Εξωτερικών, που «απορρόφησε» τις αρμοδιότητες της πρώην Δ4 Διεύθυνσης διατηρώντας και την αρμοδιότητα για το Συμβούλιο της Ευρώπης, παρακολουθεί τις εργασίες των διαφόρων Οργάνων, Επιτροπών, Ομάδων Εργασίας κ.λπ. του ΟΗΕ που καλύπτουν τόσο τις γενικές, όσο και ειδικότερες εκφάνσεις του τομέα ΑΔ. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται: η 3η Επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών και το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, οι Επιτροπές παρακολούθησης της εφαρμογής Διεθνών Συμβάσεων και Συμφώνων (Treaty Bodies) όπως το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα, η Σύμβαση για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων (CERD), η Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Γυναικών (CEDAW), η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (CRC), η Σύμβαση για τις Αναγκαστικές Εξαφανίσεις (CED), η Διεθνής Σύμβαση κατά των Βασανιστηρίων (CAT) και η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (CRPD).

Επίσης, η Δ3 Διεύθυνση παρακολουθεί και συμμετέχει ενεργά στις εργασίες της Ομάδας Εργασίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αντικείμενο ζητήματα που άπτονται της εξωτερικής διάστασης της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα ΑΔ (COHOM).

Επιπλέον, παρακολουθεί τις εργασίες του Συμβουλίου της Ευρώπης (εφεξής στο κείμενο: ΣτΕ, βλ. πλείονα παρακάτω) και συμμετέχει ενεργά στις εργασίες της Ομάδας Εργασίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (COSCE) με αντικείμενο ζητήματα που άπτονται της εξωτερικής διάστασης της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη συνεργασία της με το ΣτΕ και με τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ).

Επίσης, η Δ3 Διεύθυνση επιφορτίστηκε με την παρακολούθηση και συντονισμό της «Διάσκεψης για τη Δημοκρατία», μία πρωτοβουλία του Αμερικανού Προέδρου Biden (έως σήμερα έχουν γίνει δύο τέτοιες Διεθνείς Διασκέψεις), ενώ είναι αρμόδια και για τις αξιολογήσεις / εξετάσεις της Ελλάδας από μηχανισμούς προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ (Universal Periodic Review – UPR και Treaty Bodies, βλ. πλείονα παρακάτω). Εξάλλου, η Δ3 Διεύθυνση επιφορτίστηκε με τη διαχείριση της αλληλογραφίας σχετικά με την εφαρμογή των Διαπιστώσεων της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ επί περιπτώσεων ατομικών αναφορών, σε συνεργασία με το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους στο Υπουργείο Εξωτερικών και με συναρμόδια Υπουργεία.

Πιο συγκεκριμένα:

Κατά τα έτη 2021 - 2022, η Δ3 Διεύθυνση ασχολήθηκε με:

1. Παρακολούθηση των εργασιών:

A) του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και B) της 3ης Επιτροπής της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών

α) Παρακολούθηση του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΣΑΔ) το 2021: Κατά το 2021, το ΣΑΔ πραγματοποίησε τρεις τακτικές συνόδους (46^η, 47^η και 48^η), καθώς και έκτακτες συνόδους (ακολουθούν).

Τακτικές Σύνοδοι:

46^η Τακτική Σύνοδος ΣΑΔ (Γενεύη, 22 Φεβρουαρίου – 23 Μαρτίου 2021):

Ως πράττει παγίως κατά την έναρξη εργασιών του ΣΑΔ, η χώρα μας, και για δεύτερη συνεχή χρονιά ο Υπουργός Εξωτερικών, εκφώνησε εθνική παρέμβαση, αναδεικνύοντας τις βασικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η διεθνής κοινότητα σε σχέση με την προστασία των ΑΔ.

Η Ελλάδα δραστηριοποιήθηκε και πάλι ενεργά στη σύνοδο αυτή, εκφωνώντας 12 εθνικές παρεμβάσεις σε Γενικές Συζητήσεις, Διαδραστικούς Διαλόγους και Πάνελς, συμμετέχοντας εποικοδομητικά στις διαπραγματεύσεις Ψηφισμάτων (informals), αλλά και στο πλαίσιο Κοινών Θέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, εντάχθηκε ως ιδρυτικό μέλος στην Ομάδα Φύλων για την εξάλειψη της σεξουαλικής παρενόχλησης.

Στη συγκεκριμένη σύνοδο ΣΑΔ εξετάστηκαν συνολικά 76 Εκθέσεις και υιοθετήθηκαν 31 Ψηφίσματα και 19 Κοινές Δηλώσεις.

Υιοθετηθέντα Ψηφίσματα:

Σημειώνονται τα σημαντικότερα, που αφορούν σε:

«Προώθηση και Προστασία ΑΔ στη Νικαράγουα», «ΑΔ και Περιβάλλον», «Ανανέωση εντολής Ειδικού Εισηγητή στον τομέα των Πολιτιστικών Δικαιωμάτων», «ΑΔ, Δημοκρατία και Κράτος Δικαίου», «Το ζήτημα της Υλοποίησης των Οικονομικών, Κοινωνικών και Πολιτιστικών Δικαιωμάτων σε όλες τις χώρες», «Προώθηση αμοιβαία επωφελούς συνεργασίας στον τομέα των ΑΔ», «Ελευθερία θρησκείας ή πίστης», «Το Δικαίωμα στην Ιδιωτικότητα στην Ψηφιακή Εποχή: ανανέωση εντολής», «Κατάσταση ΑΔ στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας», «Κατάσταση ΑΔ στη Μυανμάρ», «Κατάσταση ΑΔ στη Λευκορωσία», «Συνεργασία με τη Γεωργία», «Τεχνική υποστήριξη και ενίσχυση ικανοτήτων στον τομέα ΑΔ στο Μάλι», «Κατάσταση ΑΔ στο Νότιο Σουδάν».

47^η Τακτική Σύνοδος ΣΑΔ (Γενεύη, 21 Ιουνίου – 14 Ιουλίου 2021):

Η Ελλάδα συμμετείχε ενεργά και σε αυτήν τη σύνοδο ΣΑΔ, εκφωνώντας 9 εθνικές παρεμβάσεις σε Γενικές Συζητήσεις, Διαδραστικούς Διαλόγους και Πάνελς, συμμετέχοντας εποικοδομητικά στις διαπραγματεύσεις Ψηφισμάτων (informals), αλλά και στο πλαίσιο Κοινών Θέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Επίσης, η Ελλάδα διοργάνωσε την, ανά τετραετία πραγματοποιούμενη, συζήτηση – πάνελ με θέμα την προώθηση των ΑΔ μέσα από τον Αθλητισμό και το Ολυμπιακό Ιδεώδες.

Στη συγκεκριμένη σύνοδο ΣΑΔ εξετάστηκαν συνολικά 61 Εκθέσεις, ενώ υιοθετήθηκαν 26 Ψηφίσματα και 21 Κοινές Δηλώσεις.

Υιοθετηθέντα Ψηφίσματα:

Σημειώνονται τα σημαντικότερα, που αφορούν σε:

«Κατάσταση ΑΔ στην Ερυθραία», «Κατάσταση ΑΔ στο Tigray της Αιθιοπίας», «Αντίκτυπος της διακίνησης όπλων στα ΑΔ», «Νέες και Αναδυόμενες Ψηφιακές Τεχνολογίες και ΑΔ», «Αρνητικός αντίκτυπος της διαφθοράς στην απόλαυση των ΑΔ», «ΑΔ στο πλαίσιο του HIV και AIDS», «Κοινωνία των Πολιτών: Συνεργασία με Διεθνείς και Περιφερειακούς Οργανισμούς», «Προώθηση, Προστασία και Απόλαυση των ΑΔ στο Διαδίκτυο», «Βία κατά Γυναικών: Άτομα με Αναπηρίες», «Υλοποιώντας την Ίση Απόλαυση του Δικαιώματος στην Εκπαίδευση από κάθε Κορίτσι», «Κατάσταση ΑΔ στη Λευκορωσία», «Συνεργασία και Τεχνική Βοήθεια στην Ουκρανία».

48^η Τακτική Σύνοδος ΣΑΔ (Γενεύη, 13 Σεπτεμβρίου – 8 Οκτωβρίου 2021):

Στην εν λόγω τακτική σύνοδο ΣΑΔ, η χώρα μας πραγματοποίησε 10 εθνικές παρεμβάσεις σε Γενικές Συζητήσεις, Διαδραστικούς Διαλόγους και Πάνελς, συμμετέχοντας εποικοδομητικά στις διαπραγματεύσεις Ψηφισμάτων (informals), αλλά και στο πλαίσιο Κοινών Θέσεων της Ευρωπαϊκής

Ένωσης. Η Ελλάδα διοργάνωσε, επίσης, παράλληλη εκδήλωση (side-event) για την «Καταπολέμηση της ρητορικής μίσους και διακρίσεων μέσω της εκπαίδευσης» υπό το πλαίσιο της Προεδρίας της χώρας μας στη Διεθνή Συμμαχία για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος (IHRA).

Στη συγκεκριμένη σύνοδο ΣΑΔ εξετάστηκαν συνολικά 86 Εκθέσεις, ενώ υιοθετήθηκαν 26 Ψηφίσματα.

Υιοθετηθέντα Ψηφίσματα:

Σημειώνονται τα σημαντικότερα, που αφορούν σε:

«Κατάσταση ΑΔ στο Αφγανιστάν», «ΑΔ των Ηλικιωμένων Ατόμων», «Το ζήτημα της Θανατικής Ποινής», «Δημιουργία Ειδικού Εισηγητή για την Κλιματική Αλλαγή», «Το Δικαίωμα σε καθαρό, υγιές και βιώσιμο περιβάλλον», «Επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19 στους νέους», «Κατάσταση ΑΔ στο Μπουρούντι», «Συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη, τους εκπροσώπους και μηχανισμούς τους στον τομέα των ΑΔ», «Υποστήριξη στη Σομαλία στον τομέα των ΑΔ».

Έκτακτες Σύνοδοι ΣΑΔ το 2021:

Πέραν των ανωτέρω, λόγω ραγδαίων και σημαντικών εξελίξεων επί του πεδίου, πραγματοποιήθηκαν και πέντε (5) έκτακτες Σύνοδοι ΣΑΔ κατά το 2021: για την κρίση στη Μυανμάρ (29^η έκτακτη σύνοδος στις 12 Φεβρουαρίου 2021), για την κατάσταση στα κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη, συμπεριλαμβανομένης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ (30^η έκτακτη σύνοδος στις 27 Μαΐου 2021), για την κατάσταση στο Αφγανιστάν (31^η έκτακτη σύνοδος στις 24 Αυγούστου 2021), για τις εξελίξεις στο Νότιο Σουδάν (32^η έκτακτη σύνοδος στις 5 Νοεμβρίου 2021) και, τέλος, για την κατάσταση στην Αιθιοπία (33^η έκτακτη σύνοδος στις 17 Δεκεμβρίου 2021).

β) Παρακολούθηση του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΣΑΔ) το 2022: Κατά το 2022, το ΣΑΔ πραγματοποίησε τρεις τακτικές συνόδους (49^η, 50^η, 51^η), καθώς και δύο έκτακτες συνόδους (34^η και 35^η).

Τακτικές Σύνοδοι:

49^η Τακτική Σύνοδος ΣΑΔ (Γενεύη, 28 Φεβρουαρίου – 1 Απριλίου 2022):

Κατά την έναρξη εργασιών του ΣΑΔ, ο Υπουργός Εξωτερικών εκφώνησε εθνική παρέμβαση, αναδεικνύοντας την πολιτική της Ελλάδας σε σχέση με τις βασικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η διεθνής κοινότητα στον τομέα προστασίας των ΑΔ.

Η Ελλάδα δραστηριοποιήθηκε ενεργά στη σύνοδο αυτή, εκφωνώντας 13 εθνικές παρεμβάσεις σε Γενικές Συζητήσεις και Διαδραστικούς Διαλόγους. Επίσης, η χώρα μας συμμετείχε εποικοδομητικά τόσο στις σχετικές διαπραγματεύσεις Ψηφισμάτων (informals), όσο και στο πλαίσιο Κοινών Θέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στη συγκεκριμένη σύνοδο ΣΑΔ εξετάστηκαν συνολικά 94 Εκθέσεις και υιοθετήθηκαν 35 Ψηφίσματα και μεγάλος αριθμός Κοινών Δηλώσεων.

Υιοθετηθέντα Ψηφίσματα:

Σημειώνονται τα σημαντικότερα, που αφορούν σε:

«Πολιτιστικά Δικαιώματα και Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», «Δικαίωμα στην Εργασία», «Αναγνώριση των υπερασπιστών ΑΔ», «Πρώτηση και προστασία των Οικονομικών Κοινωνικών και Πολιτιστικών δικαιωμάτων στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των ανισοτήτων, όσον αφορά στην ανάκαμψη από την πανδημία του COVID-19», «Δικαιώματα του Παιδιού», «Ελευθερία Θρησκείας ή Πίστεως», «Κατάσταση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας», «Κατάσταση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Μυανμάρ», «Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Λευκορωσία», «Συνεργασία με τη Γεωργία», «Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο

Νότιο Σουδάν», «Προώθηση και προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Νικαράγουα», «Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Ουκρανία, όπως διαμορφώθηκε μετά τη ρωσική επίθεση»,

50^η Τακτική Σύνοδος ΣΑΔ (Γενεύη, 13 Ιουνίου -8 Ιουλίου 2022):

Η Ελλάδα συμμετείχε ενεργά και σε αυτήν τη σύνοδο ΣΑΔ, εκφωνώντας εθνικές παρεμβάσεις σε Γενικές Συζητήσεις, Διαδραστικούς Διαλόγους και Συζητήσεις-Πάνελς, συμμετέχοντας εποικοδομητικά στις διαπραγματεύσεις Ψηφισμάτων (informals), αλλά και στο πλαίσιο Κοινών Θέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, συμμετείχε, ως συγκληδεμονεύουσα χώρα σε παράλληλες εκδηλώσεις: για την Ασφάλεια των Δημοσιογράφων, τον Αντισημιτισμό στο πλαίσιο του Holocaust Remembrance Alliance, καθώς και σε εκδήλωση με θέμα τη βία κατά παιδιών προσφύγων και μεταναστών (με συμμετοχή εκπροσώπου της Ειδικής Γραμματείας Αsynόδευτων Ανηλίκων) .

Στη συγκεκριμένη σύνοδο ΣΑΔ εξετάστηκαν συνολικά 68 Εκθέσεις, υιοθετήθηκαν 23 Ψηφίσματα και μεγάλος αριθμός Κοινών Δηλώσεων.

Υιοθετηθέντα Ψηφίσματα:

Σημειώνονται τα σημαντικότερα, που αφορούν σε:

«Ανθρώπινα Δικαιώματα και κλιματική αλλαγή», «Ανθρώπινα Δικαιώματα και Διεθνής Αλληλεγγύη», «Ανανέωση εντολής Ειδικού Εισηγητή για τη βία κατά των Γυναικών», «Το Δικαίωμα στην Ελευθερία Λόγου και Ειρηνικής Συνάθροισης», «Ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας στον τομέα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», «Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Λευκορωσία», «Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Ερυθραία», «Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ειδικά των γυναικών και των κοριτσιών, στο Αφγανιστάν», «Κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Μουσουλμάνων Rohingya και άλλων μειονοτήτων στη Μιανμάρ».

51η Τακτική Σύνοδος ΣΑΔ (Γενεύη, 12 Σεπτεμβρίου – 7 Οκτωβρίου 2022):

Στην εν λόγω τακτική σύνοδο ΣΑΔ, η χώρα μας πραγματοποίησε 10 εθνικές παρεμβάσεις σε Γενικές Συζητήσεις, Διαδραστικούς Διαλόγους και Συζητήσεις - Πάνελς, συμμετέχοντας εποικοδομητικά στις διαπραγματεύσεις Ψηφισμάτων (informals), αλλά και στο πλαίσιο Κοινών Θέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ελλάδα παρουσίασε νέο Ψήφισμα με αντικείμενο «Νευροτεχνολογία και Ανθρώπινα Δικαιώματα». Επιπλέον η χώρα μας συμμετείχε στη συντακτική ομάδα των εξής Ψηφισμάτων: α) «Ασφάλεια των Δημοσιογράφων», Νεολαία και Ανθρώπινα Δικαιώματα», «Αντιμετώπιση Διαδικτυακού Εκφοβισμού». Επιπροσθέτως, η Ελλάδα συνδιοργάνωσε με το Ισραήλ και την Κύπρο Έκθεση για τις Γυναικοκτονίες με τίτλο «She's gone». Η χώρα μας συγκληδεμόνευσε παράλληλη εκδήλωση πρωτοβουλίας Ισραήλ με θέμα: «A Seat at the Table: Best practices for Children's Meaningful Participation in Policy Making», καθώς και παράλληλη εκδήλωση της Ουκρανίας, από κοινού με τα άλλα 42 μέλη της «Ομάδας Φίλων για την Απόδοση Ευθυνών για την Ουκρανία». Επίσης, η Ελλάδα ανέγνωσε Κοινή Δήλωση εκ μέρους 40 κρατών που συμμετέχουν στην «Ομάδα Φίλων για την Εξάλειψη της Σεξουαλικής Παρενόχλησης».

Στη συγκεκριμένη σύνοδο ΣΑΔ εξετάστηκαν συνολικά 67 Εκθέσεις, υιοθετήθηκαν 39 Ψηφίσματα και μεγάλος αριθμός Κοινών Δηλώσεων.

Υιοθετηθέντα Ψηφίσματα:

Σημειώνονται τα σημαντικότερα, που αφορούν σε:

«Ανθρώπινα Δικαιώματα των Ηλικιωμένων Ατόμων», «Παγκόσμιο Πρόγραμμα για την εκπαίδευση επί Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», «Ο ρόλος της χρηστής διακυβέρνησης στην προώθηση και προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», «Ανθρώπινα Δικαιώματα και μεταβατική

δικαιοσύνη», «Η προστασία των Δημοσιογράφων», «Νέοι και Ανθρώπινα Δικαιώματα», «Το Δικαίωμα σε καθαρό, υγιές και βιώσιμο περιβάλλον», «Κατάσταση ΑΔ στο Μπουρούντι», «Υποστήριξη στη Σομαλία στον τομέα των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων», «Η κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Αφγανιστάν», «Η κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Βενεζουέλα», «Η κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Συρία».

Έκτακτες Σύνοδοι ΣΑΔ το 2022:

Πέραν των ανωτέρω, λόγω σημαντικών εξελίξεων επί του πεδίου, πραγματοποιήθηκαν και δυο (2) έκτακτες Σύνοδοι ΣΑΔ κατά το 2022: για την κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Ουκρανία, όπως διαμορφώθηκε μετά την Ρωσική επιθετικότητα (34^η έκτακτη σύνοδος, στις 12 Μαΐου 2022) και για την κατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Ιράν, ειδικότερα των γυναικών και των παιδιών (35^η έκτακτη σύνοδος, στις 24 Νοεμβρίου 2022).

Β) Παρακολούθηση των εργασιών της 3ης Επιτροπής της 76^{ης} Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (ΓΣΗΕ) το 2021

Κατά τη Γενική Συζήτηση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα υπό το σημείο 73 της Ημερήσιας Διάταξης της 3ης Επιτροπής της 76ης Συνόδου ΓΣΗΕ, η Ελλάδα εκφώνησε εθνική παρέμβαση, με την οποία προέβαλε την ελληνική πολιτική στον τομέα των ΑΔ και ανέδειξε τις παραβιάσεις των ΑΔ στην Κύπρο μετά την τουρκική εισβολή και συνεχιζόμενη κατοχή.

Η Ελλάδα προέβη, επίσης, σε εθνικές παρεμβάσεις κατά τους Διαδραστικούς Διαλόγους με: α) την (τότε) Υπατη Αρμοστή ΟΗΕ για τα ΑΔ, κα Michelle Bachelet, β) τον Υπατο Αρμοστή ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, κ. Filippo Grandi, γ) την (τότε) Πρόεδρο της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κα Φωτεινή Παζαρτζή και δ) την Ειδική Εισηγήτρια για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, κα Siobhán Mullally.

Υιοθετηθείσες Αποφάσεις ΓΣΗΕ:

Σημειώνονται οι σημαντικότερες, που αφορούν σε:

«Ασφάλεια των Δημοσιογράφων και το Ζήτημα της Ατιμωρησίας» (ελληνική πρωτοβουλία), «Κατάσταση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας», «Κατάσταση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των μουσουλμάνων Rohingya και άλλων μειονοτήτων στη Μιανμάρ», «Δικαιώματα του Παιδιού», «Ελευθερία Θρησκείας ή Πεποιθήσεων», «Κατάσταση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στη Συρία», «Κατάσταση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Ιράν», «Κατάσταση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Αυτόνομη Δημοκρατία της Κριμαίας και στην Σεβαστούπολη (Ουκρανία)».

Παρακολούθηση των εργασιών της 3ης Επιτροπής της 77ης Συνόδου της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών (ΓΣΗΕ) το 2022

Κατά τη Γενική Συζήτηση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα υπό το σημείο 73 της Ημερήσιας Διάταξης της 3ης Επιτροπής της 77ης Συνόδου ΓΣΗΕ, η Ελλάδα εκφώνησε εθνική παρέμβαση, με την οποία προέβαλε την ελληνική πολιτική στον τομέα των ΑΔ και ανέδειξε τις παραβιάσεις των ΑΔ στην Κύπρο μετά την τουρκική εισβολή και συνεχιζόμενη κατοχή.

Η Ελλάδα προέβη, επίσης, σε εθνικές παρεμβάσεις κατά τους Διαδραστικούς Διαλόγους με: α) την (τότε) Υπατη Αρμοστή ΟΗΕ για τα ΑΔ, κα Michelle Bachelet, β) τον Υπατο Αρμοστή ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες κ. Filippo Grandi, γ) την Ειδική Εισηγήτρια για το Δικαίωμα Ελευθερίας Θρησκείας ή Πεποιθήσεων, κα Nazila Ghanea, δ) την Ειδική Εισηγήτρια για τις σύγχρονες μορφές ρατσισμού, ξενοφοβίας και μισαλλοδοξίας, κα Ashwini K.P., ε) τον Ειδικό Εισηγητή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των μεταναστών, κ. Felipe Gonzales Morales και δ) με την Ειδική Εισηγήτρια για την κατάσταση υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων κα. Lawlor.

Υιοθετηθείσες Αποφάσεις ΓΣΗΕ:

Σημειώνονται οι σημαντικότερες, που αφορούν σε:

«Κατάσταση ΑΔ στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κορέας», «Κατάσταση ΑΔ των μουσουλμάνων Rohingya και άλλων μειονοτήτων στη Μιανμάρ», «Δικαιώματα του Παιδιού», «Ελευθερία Θρησκείας ή Πεποιθήσεων», «Εντατικοποίηση των προσπαθειών για την πρόληψη και εξάλειψη όλων των μορφών βίας κατά γυναικών και κοριτσιών», «Βασανιστήρια και άλλες μορφές απάνθρωπης ή ταπεινωτικής συμπεριφοράς ή τιμωρίας», «Δικαίωμα στη ιδιωτικότητα στην ψηφιακή εποχή», «Μορατόριουμ στη Χρήση Θανατικής Ποινής», «Κατάσταση ΑΔ στη Συρία», «Κατάσταση ΑΔ στην Αυτόνομη Δημοκρατία της Κριμαίας και στην Σεβαστούπολη (Ουκρανία)», «Κατάσταση ΑΔ στο Ιράν», «Άρνηση του Ολοκαυτώματος», «Καθιέρωση Διεθνούς Ημέρας (24 Ιουνίου) για τις Γυναίκες στη Διπλωματία», και «Καθιέρωση Παγκόσμιας Ημέρας (18 Νοεμβρίου) πρόληψης σεξουαλικής εκμετάλλευσης, κακοποίησης και βίας κατά παιδιών και αποκατάστασης».

Επίσης, στο πλαίσιο του ΟΗΕ, η Ελλάδα συμμετείχε στην **66η Σύνοδο της Επιτροπής ECOSOC για το Καθεστώς των Γυναικών** (Commission on the Status of Women, Νέα Υόρκη, 14-25 Μαρτίου 2022), εκπροσωπούμενη από την Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, αρμόδια για τη Δημογραφική Πολιτική, την Οικογένεια και την Ισότητα των Φύλων, κα Μαρία Συρεγγέλα. Η κα Υφυπουργός συναντήθηκε με την Εκτελεστική Διευθύντρια UN Women. Πέραν της εθνικής παρέμβασης, η κα Υφυπουργός συμμετείχε, μεταξύ άλλων, σε Υπουργική Συνάντηση της Ευρ. Ένωσης, σε Θεματική Συζήτηση υπουργικού επιπέδου, σε Ειδική Συζήτηση του Προέδρου της Γενικής Συνέλευσης για τον τερματισμό βίας εναντίον των γυναικών πολιτικών, σε Ειδική Εκδήλωση για τις Γυναίκες στο Αφγανιστάν. Επίσης, η Ελλάδα συνδιοργάνωσε με τη Βραζιλία διαδικτυακή εκδήλωση για την παρουσίαση εθνικών δράσεων/νομοθετικών πρωτοβουλιών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και την προώθηση της ισότητας των φύλων.

Περαιτέρω, η Ελλάδα συμμετείχε, με εθνικές παρεμβάσεις, στις θεματικές Ανοικτές Συζητήσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας με πτυχή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για α) τις Γυναίκες, την Ειρήνη και Ασφάλεια, β) την πρόληψη της σεξουαλικής βίας στις συγκρούσεις, γ) την προστασία των δημοσιογράφων, ως συμπρόεδρος και εκπροσωπούσα την Ομάδα Φίλων ΗΕ για την προστασία των δημοσιογράφων και δ) τα παιδιά σε ένοπλες συγκρούσεις.

2. Συναντήσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στελέχη της Δ3 Διεύθυνσης συμμετείχαν στις τακτικές συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (COHOM) και της Άτυπης Ομάδας Εργασίας για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια (EU Task Force on Women, Peace and Security). Επίσης, όπως ήδη αναφέρθηκε στην εισαγωγή, στελέχη της Δ3 Διεύθυνσης συμμετείχαν στις τακτικές συναντήσεις της Ομάδας Εργασίας για το Συμβούλιο της Ευρώπης και τον ΟΑΣΕ.

3. Εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια

Βάσει του άρθρου 10 του Νόμου 4604/2019¹, το Υπουργείο Εξωτερικών έχει αναλάβει τον συντονισμό της κατάρτισης και παρακολούθησης της υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια (ΕΣΔΓΕΑ). Το ΕΣΔΓΕΑ, αφού ολοκληρώθηκε και ετέθη σε δημόσια διαβούλευση με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ενεκρίθη από τις πολιτικές ηγεσίες των υλοποιούντων δημοσίων φορέων τον Ιούλιο 2021. Τον Ιούλιο 2022, το Υπουργείο Εξωτερικών σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης και τους λοιπούς υλοποιούντες φορείς συμφώνησαν στην εκκίνηση της διαδικασίας τεχνικής επικαιροποίησης

¹ Το άρθρο 10 του Νόμου 4604/2019 (για την «Πρόωθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων, πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας») προβλέπει την οριζόντια ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλο το φάσμα των δημόσιων πολιτικών.

των δράσεων του ΕΣΔΓΕΑ, προκειμένου για τη συνεκτική και αποτελεσματικότερη εφαρμογή του εντός του πλαισίου παρακολούθησης του κυβερνητικού έργου. Το ΕΣΔΓΕΑ αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2023.

4. Υποστήριξη / συγκυδεμόνευση διεθνών πρωτοβουλιών για τα ΑΔ

Εξάλλου το 2021, η Ελλάδα συνυπέγραψε τη **Διακήρυξη κατά της χρήσης αυθαίρετων κρατήσεων στις Διακρατικές Σχέσεις**, μία πρωτοβουλία του Καναδά. Μεταξύ άλλων, ο κ. Υπουργός Εξωτερικών συμμετείχε σε διαδικτυακή **υπουργική συνάντηση της «Συμμαχίας για την Πολυμέρεια»**, σε διαδικτυακή συνάντηση της Γαλλοφωνίας για τη «Δράση για τη χειραφέτηση των Γυναίκων και των Κοριτσιών στον χώρο της Γαλλοφωνίας», καθώς και σε **Συνέδριο για την «Καταπολέμηση του αντισημιτισμού και της προσβολής της μνήμης του Ολοκαυτώματος, της ισλαμοφοβίας, της ξενοφοβίας, του αντισιγγανισμού, του ρατσισμού, της μισαλλοδοξίας και των διακρίσεων, στο πλαίσιο του 16^{ου} Στόχου Βιώσιμης Ανάπτυξης»**. Συμμετείχε, επίσης, διαδικτυακά, στις 9 Δεκεμβρίου 2021, στο **14^ο Bali Democracy Forum**.

Το 2022, η Ελλάδα συνυπέγραψε την Πολιτική Διακήρυξη της **Διεθνούς Διάσκεψης Υψηλού Επιπέδου για την Ασφάλεια των Δημοσιογράφων**, που πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη στις 4/11/2022, καθώς και την Πολιτική Διακήρυξη της **Διεθνούς Υπουργικής Διάσκεψης για την Πρόληψη της σεξουαλικής βίας στις ένοπλες συγκρούσεις**, η οποία έλαβε χώρα στο Λονδίνο στις 28–29 Νοεμβρίου 2022. Επίσης, συμμετείχε στην **Υπουργική Σύνοδο για τη Θρησκευτική Ελευθερία** που πραγματοποιήθηκε στο Λονδίνο στις 5–6 Ιουλίου 2022, καθώς και στην ειδική συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για τον πρώτο εορτασμό της **Διεθνούς Ημέρας για την Αντιμετώπιση της Ρητορικής Μίσους** (20 Ιουνίου 2022) και στην 15^η Διάσκεψη των Κρατών Μερών της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με αναπηρία (CRPD, 14-16 Ιουνίου 2022). Συμμετείχε, επίσης, στην **3^η Παγκόσμια Διάσκεψη περί Ελευθερίας Τύπου** (Ταλλίν, 9-10 Φεβρουαρίου 2022). Επίσης, η Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κα Κατερίνα Σακελλαροπούλου, απεδέχθη πρόσκληση του Γενικού Γραμματέα ΗΕ, κ. Guterres, περί συμμετοχής της στον **«Κύκλο Ηγεσίας για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και Κακοποίησης στις Επιχειρήσεις ΗΕ»**.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η Ελλάδα στήριξε εξ αρχής την πρωτοβουλία του Αμερικανού Προέδρου Biden για σύγκληση διεθνούς **«Διάσκεψης για τη Δημοκρατία»**, στην οποία συμμετείχε ο Πρωθυπουργός κ. Μητσοτάκης. Η 1^η σύνοδος της Διάσκεψης για τη Δημοκρατία πραγματοποιήθηκε στις 9-10 Δεκεμβρίου 2021. Η Δ3 Διεύθυνση ανέλαβε τη διαπραγμάτευση της Πολιτικής Διακήρυξης, τον συντονισμό των συναρμοδίων Υπουργείων και Φορέων σχετικά με την εφαρμογή των ελληνικών Δεσμεύσεων (Commitments), καθώς και την προετοιμασία της 2^{ης} συνόδου της Διάσκεψης (η οποία πραγματοποιήθηκε στις 29-30 Μαρτίου 2023).

5. Τακτικές περιοδικές εξετάσεις / αξιολογήσεις της Ελλάδας από τις Επιτροπές παρακολούθησης της εφαρμογής των Διεθνών Συμβάσεων ΑΔ των Ηνωμένων Εθνών:

Την 1^η Νοεμβρίου 2021 πραγματοποιήθηκε η 3^η τακτική εξέταση της Ελλάδας στο πλαίσιο της Οικουμενικής Περιοδικής Αξιολόγησης των Ηνωμένων Εθνών. Η εξέταση, που εξαιτίας της πανδημίας και των περιορισμών στις μετακινήσεις πραγματοποιήθηκε με υβριδικό τρόπο (Αθήνα – Γενεύη), υπήρξε ιδιαίτερα επιτυχημένη καθόσον ανέδειξε τα σταθερά βήματα προόδου της χώρας στον τομέα προστασίας των ΑΔ, γεγονός που αναγνωρίστηκε και από σειρά Συστάσεων που λοιπές χώρες μέλη των Ηνωμένων Εθνών απηύθυναν προς την Ελλάδα. Η επόμενη εξέταση αναμένεται να πραγματοποιηθεί το 2026.

Το 2022 πραγματοποιήθηκαν δύο τακτικές εξετάσεις / αξιολογήσεις της χώρας μας από τις αρμόδιες Επιτροπές του ΟΗΕ. Συγκεκριμένα, η εξέταση («Διαδικασία Διαλόγου») από την Επιτροπή ΟΗΕ για τις Αναγκαστικές Εξαφάνισεις πραγματοποιήθηκε, με υβριδικό τρόπο (Αθήνα – Γενεύη), στις 28-29 Μαρτίου 2022. Πρόκειται για την πρώτη αξιολόγηση επί της συναφούς Σύμβασης, που η χώρα μας κύρωσε το 2014. Τα μέλη της Επιτροπής έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση α) στην τροποποίηση του Ελληνικού Ποινικού Κώδικα που, μεταξύ άλλων, κατήργησε τα ειδικά άρθρα περί του εγκλήματος της αναγκαστικής εξαφάνισης και β) στην εν γένει διαχείριση του μεταναστευτικού, διασυνδέοντας τις φερόμενες επαναπροωθήσεις με το έγκλημα της αναγκαστικής εξαφάνισης, επικεντρώνοντας και τις Συστάσεις τους επί των θεμάτων αυτών.

Επίσης, στις 3-4 Μαΐου 2022 πραγματοποιήθηκε και πάλι με υβριδικό τρόπο (Αθήνα – Γενεύη) η τακτική εξέταση της χώρας μας από την Επιτροπή ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Πρόκειται για την 3^η συναφή εξέταση, ενώ σημειώνεται ότι η χώρα μας πέραν της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού έχει κυρώσει και δύο από τα τρία Προαιρετικά της Πρωτόκολλα του 2000, αυτό για την καταπολέμηση εμπλοκής των παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις και αυτό για την καταπολέμηση της πώλησης παιδιών, της παιδικής πορνείας και της παιδικής πορνογραφίας. Οι Συστάσεις της Επιτροπής καλύπτουν ευρύ φάσμα του προστατευτικού πλαισίου στοχεύοντας στην ενίσχυσή του, καλώντας τη χώρα να προχωρήσει στην υιοθέτηση συνεκτικής πολιτικής για την εφαρμογή τους.

6. Επισκέψεις Εμπειρογνομόνων Ειδικών Διαδικασιών / Εντολοδόχων ΣΑΔ / Ειδικών Εκπροσώπων ΟΗΕ :

Το 2021, εξαιτίας της πανδημίας και των περιορισμών στις μετακινήσεις, δεν πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις Εμπειρογνομόνων Ειδικών Διαδικασιών / Εντολοδόχων ΣΑΔ στην Ελλάδα.

Ωστόσο, το 2022 πραγματοποιήθηκαν τρεις επισκέψεις, τις οποίες συντόνισε η Δ3 Διεύθυνση. Συγκεκριμένα:

Στις 13-22 Ιουνίου 2022 επισκέφθηκε την Ελλάδα η Ειδική Εισηγήτρια του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την κατάσταση των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, κα Mary Lawlor.

Στις 8-16 Δεκεμβρίου 2022 επισκέφθηκε την Ελλάδα η Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τη χρήση μισθοφόρων ως μέσο παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση.

Εξάλλου, στις 12-16 Μαΐου 2022 επισκέφθηκε την Ελλάδα η Ειδική Εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα ΟΗΕ για τη βία κατά των παιδιών, Dr. Najat Maalla M'jid.

II. Συμβούλιο της Ευρώπης (ΣτΕ)

Η Δ3 Διεύθυνση, σε συνεργασία με τα καθ' ύλην συναρμόδια Υπουργεία, εξακολούθησε να παρακολουθεί τις εργασίες του ΣτΕ, της Επιτροπής Υπουργών, της Ολομέλειας της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης και των λοιπών Επιτροπών του ΣτΕ, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής Βενετίας, καθώς και τις δραστηριότητες της Γενικής Γραμματεώς του ΣτΕ και της Επιτροπής ΑΔ.

Μετά την ολοκλήρωση της Ελληνικής Προεδρίας της Επιτροπής Υπουργών (Μάιος – Νοέμβριος 2020), η οποία κλήθηκε να διαχειριστεί την πανδημία και τις επιπτώσεις της επί των Πυλώνων αρμοδιότητας του ΣτΕ (Δημοκρατία, Κράτος Δικαίου, Ανθρώπινα Δικαιώματα), η Δ3 Διεύθυνση κατά τα έτη 2021 και 2022 συνέχισε να συνδράμει, στο μέτρο των αρμοδιοτήτων της, τα συναρμόδια Υπουργεία, αλλά και να τηρείται ενήμερη για τις εξελίξεις επί Αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Το 2022 σημαντικότερες εξελίξεις στην ιστορία του Θεσμού απετέλεσαν: α) η απόφαση για τη μη συμμετοχή της Ρωσίας στους κόλπους του εξαιτίας της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία (ουσιαστικά αποτομή της Ρωσίας) και η β) η απόφαση για σύγκληση της 4^{ης} Διάσκεψης Κορυφής, η οποία αποφασίσθηκε να λάβει χώρα στο Reykjavik της Ισλανδίας το 2023 (16-17 Μαΐου 2023). Σημειώνεται ότι στα 73 χρόνια λειτουργίας του Θεσμού έχουν διεξαχθεί μόνο τρεις Διασκέψεις σε επίπεδο Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων, γεγονός που σηματοδοτεί ότι, για άλλη μία φορά, η Ευρώπη βρίσκεται σε ένα σταυροδρόμι εξελίξεων μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Στο πλαίσιο προετοιμασίας της 4^{ης} Διάσκεψης Κορυφής, η Ομάδα Εργασίας COSCE εκκίνησε τη διαδικασία υιοθέτησης Συμπερασμάτων Συμβουλίου της ΕΕ για τη συνεργασία της με το ΣτΕ (2023 – 2024), στη διαπραγμάτευση των οποίων συμμετείχε ενεργά η ελληνική πλευρά.

Επίσης, στο πλαίσιο της διμερούς μας συνεργασίας, σημειώνεται ότι στις 18 Μαΐου 2022 επισκέφθηκε την Αθήνα ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΣτΕ κ. Tiny Koh, ενώ στις 22 Ιουνίου 2022 η Α.Ε. η Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κα Σακελλαροπούλου συμμετείχε στην Ολομέλεια της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΣτΕ εκφωνώντας ομιλία και απαντώντας σε ερωτήσεις των βουλευτών. Τέλος, στις 3-4 Νοεμβρίου 2022 επισκέφθηκε την Αθήνα κλιμάκιο της Υπηρεσίας Εκτέλεσης Αποφάσεων του ΕΔΔΑ.

III. Εξελίξεις στον τομέα προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο πλαίσιο του ΟΑΣΕ (2020)

Ο ΟΑΣΕ προσεγγίζοντας κατά τρόπο συνεκτικό την έννοια “ασφάλεια”, αναπτύσσει έργο στις τρεις επιμέρους Διαστάσεις του: α) την πολιτικο-στρατιωτική, β) την οικονομικο-περιβαλλοντική και γ) την ανθρωπινή. Η δε τελευταία καλύπτει, κατά βάση, τους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου.

Στο πλαίσιο της Ανθρώπινης Διάστασης, ο ΟΑΣΕ παράγει ουσιαστικό έργο μέσω των Αποστολών του (στα συμμετέχοντα κράτη όπου διαθέτει Αποστολές) και μέσω των τριών αυτόνομων εξειδικευμένων θεσμών του, δηλαδή μέσω του *Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ODIHR)*, της *Εκπροσώπου για την Ελευθερία των Media (RFOM)* και του *Υπατου Αρμοστή για τις Εθνικές Μειονότητες (HCNM)*. Κατά την εξεταζόμενη διετία 2021-2022, η δράση των ανωτέρω συνεχίστηκε αμείωτη, η δε συνεργασία της Ελλάδας με τους τρεις θεσμούς - όπου αυτή απαιτήθηκε- υπήρξε ικανοποιητική.

Πέραν των ανωτέρω, συγκρατούμε τις ακόλουθες εξελίξεις στο πλαίσιο της Ανθρώπινης Διάστασης του ΟΑΣΕ, ως τις σημαντικότερες για το εξεταζόμενο διάστημα:

α) Ενεργοποίηση των Μηχανισμών Βιέννης και Μόσχας.

Ο “Μηχανισμός της Ανθρώπινης Διάστασης” εξυπηρετεί τον ΟΑΣΕ στην παρακολούθηση της εφαρμογής από τα συμμετέχοντα κράτη των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει για σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Συνίσταται σε δύο επιμέρους “εργαλεία”: α) στον “Μηχανισμό της Βιέννης” με τον οποίο καλείται ένα συμμετέχον κράτος να δώσει απαντήσεις σε σειρά ερωτημάτων που άπτονται του σεβασμού ανθρωπίνων δικαιωμάτων και β) στον “Μηχανισμό της Μόσχας” που προβλέπει τη δυνατότητα πραγματοποίησης αποστολής εμπειρογνομόνων προς διερεύνηση της κατάστασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην επικράτεια ενός συμμετέχοντος κράτους.

Το 2021, ενεργοποιήθηκε ο “Μηχανισμός της Βιέννης”, κατόπιν αιτήματος 35 συμμετεχόντων κρατών ΟΑΣΕ, για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία.

Το 2022, ο πόλεμος στην Ουκρανία είχε ως αποτέλεσμα την ενεργοποίηση τρεις φορές του “Μηχανισμού Μόσχας” : α) τον Μάρτιο 2022, κατόπιν αιτήματος 45 συμμετεχόντων κρατών, αναφορικά με τις επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία στην κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, β) τον Ιούνιο 2022, εκ μέρους επίσης 45 συμμετεχόντων κρατών για τη διερεύνηση περαιτέρω παραβιάσεων του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου και του Δικαίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Ουκρανία λόγω της ρωσικής επιθετικότητας και γ) τον Ιούλιο 2022, κατόπιν επίκλησης του Μηχανισμού από 39 συμμετέχοντα κράτη για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Ρωσία.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις ενεργοποίησης, η Ελλάδα ανήκε στα συμμετέχοντα κράτη που αιτήθηκαν την ενεργοποίηση. Σημειωτέον, εξάλλου, ότι τέλη 2022, συμπεριελήφθησαν στον κατάλογο των εθνικών Εμπειρογνομόνων του “Μηχανισμού Μόσχας” η καθηγήτρια κα Φ. Παζαρτζή και ο Καθηγητής κ. Σ. Περράκης, κατόπιν σχετικού αιτήματος της Ελλάδας. Η συμπερίληψή τους σημαίνει ότι μπορεί να επιλεγούν για διενέργεια έρευνας στο πλαίσιο επόμενης ενεργοποίησης του “Μηχανισμού Μόσχας”.

β) Συναντήσεις Ανθρώπινης Διάστασης. Η πιο σημαντική ετήσια διάσκεψη του ΟΑΣΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι η “Συνάντηση Εφαρμογής της Ανθρώπινης Διάστασης (HDIM)”.

Το 2021 και το 2022, δεν κατέστη δυνατή η ομοφωνία μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών ώστε να συγκληθεί η HDIM. Αντί αυτής, η πολωνική Προεδρία πραγματοποίησε δική της Διάσκεψη στη Βαρσοβία (26.9-7.10.2022). Η τελευταία - όπως και οι HDIM των προηγούμενων ετών- έδωσε την ευκαιρία στις αντιπροσωπείες των συμμετεχόντων κρατών ΟΑΣΕ και σε μεγάλο αριθμό εκπροσώπων της Κοινωνίας των Πολιτών να εκφράσουν τις απόψεις τους επί σειράς θεματικών που αφορούν στο κράτος δικαίου και στα ανθρώπινα δικαιώματα. Μεγάλο μέρος των εργασιών, βέβαια, απασχόλησε η κατάσταση ανθρωπίνων δικαιωμάτων μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Η Ε.Ε. προέβη σε δηλώσεις ως προς όλες τις θεματικές της Διάσκεψης. Πέραν αυτών, η Ελλάδα παρουσίασε με ξεχωριστές δηλώσεις της την εθνική της πολιτική περί θρησκευτικής μειονότητας, ασφάλειας δημοσιογράφων και υποδοχής προσφύγων.

Εκτός από τις, ως άνω ετήσιες HDIM, στον ΟΑΣΕ διοργανώνονται και τρεις, ανά έτος, “Συμπληρωματικές Συναντήσεις Ανθρώπινης Διάστασης” (SHDM). Κατά το εξεταζόμενο διάστημα, οι SHDM κάλυψαν μεγάλο εύρος θεμάτων. Συγκεκριμένα, το 2021 πραγματοποιήθηκαν: α) η 1η SHDM με θέμα «Ελευθερία ΜΜΕ και Ισότητα Φύλων» (8-9/3/21), β) 2η SHDM περί «Δημοκρατικής Νομοθεσίας: διασφάλιση συμμετοχής» (26-27.4.21), γ) η 3η SHDM σχετικά με τις «Ψηφιακές Τεχνολογίες και Ανθρώπινα Δικαιώματα» (12-13.7.21). Στις ανωτέρω συναντήσεις, η αντιπροσωπεία της Ελλάδας έλαβε το λόγο για να αποφανθεί πτυχές της εθνικής της πολιτικής. Το 2022 πραγματοποιήθηκαν: α) η 1η SHDM με θέμα «Διεθνής συνεργασία για την αντιμετώπιση παραβιάσεων Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου και Διεθνούς Δικαίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» (28-29.3.22), β) η 2η SHDM με θέμα «Λειτουργία των Δημοκρατικών Θεσμών σε περιόδους κρίσεων (16-17.5.22)» και γ) η 3η SHDM με θέμα «Προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων» (18-19.7.2022). Στην τελευταία συμμετείχε το “Χαμόγελο του Παιδιού” με παρουσίαση της προσφοράς του στην προστασία των ανηλίκων εν γένει και ειδικότερα στο πλαίσιο του πολέμου στην Ουκρανία.

γ)Αδυναμία υιοθέτησης Υπουργικής Απόφασης ΟΑΣΕ αναφορικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Στο τέλος κάθε έτους, λαμβάνει χώρα η Σύνοδος ΥΠΕΞ ΟΑΣΕ, όπου παραδοσιακά υιοθετούνται Υπουργικές Αποφάσεις αφορώσες και στις τρεις Διαστάσεις του Οργανισμού. Η αδυναμία επίτευξης ομοφωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών οδήγησε στο να μην υιοθετηθεί υπουργική απόφαση για την Ανθρώπινη Διάσταση από την Σύνοδο ΥΠΕΞ ΟΑΣΕ της Στοκχόλμης (2-3.12.2021), παρότι υπήρχαν σχετικά σχέδια αποφάσεων. Στη δε Σύνοδο ΥΠΕΞ ΟΑΣΕ της Βαρσοβίας (1-2.12.2022) δεν υποβλήθηκαν σχέδια αποφάσεων ως συνέπεια του πολέμου στην Ουκρανία.

IV. Συμβολή του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων

Το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. είναι αρμόδιο για την εκπόνηση, το συντονισμό και την εφαρμογή εθνικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων όσον αφορά στην πρόληψη, την καταστολή και δίωξη των δραστών, αλλά και την προστασία και αρωγή των θυμάτων. Εκπροσωπεί τη χώρα στο Δίκτυο Εθνικών Εισηγητών της Ε.Ε. και σε διεθνείς Οργανισμούς που δραστηριοποιούνται σε ζητήματα καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων (ΟΑΣΕ/ΣτΕ/ΟΗΕ) και είναι υπεύθυνο για τη σύνταξη εθνικών εκθέσεων και ερωτηματολογίων προς τους ανωτέρω οργανισμούς, ενώ μεριμνά για τη συλλογή στοιχείων για εκθέσεις τρίτων χωρών, όπως η ετήσια έκθεση “Trafficking in Persons (TIP) Report του State Department”. Το Γραφείο συμμετέχει, επίσης, ως συνεργαζόμενος εταίρος σε ευρωπαϊκά και συγχρηματοδοτούμενα έργα που προάγουν την αποστολή του στην πρόληψη και καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων.

Κατά τα έτη 2021-2022 οι κύριες προκλήσεις που κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε και συνεχίζουμε να αντιμετωπίζουμε συνδέονται κυρίως με τα επακόλουθα της πανδημίας **COVID-19** και τον πόλεμο στην **Ουκρανία**, που επιδείνωσαν έτι περαιτέρω την ευαλωτότητα των ανθρώπων, όσον αφορά στην εκμετάλλευσή τους από αδίστακτα εγκληματικά δίκτυα, ειδικότερα των γυναικών και κοριτσιών, αλλά και των ασυνόδευτων ανηλίκων, οι οποίοι ανήκουν στις ευρύτερες ευπαθείς ομάδες, όπως είναι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες.

Αποτελεί κοινή διαπίστωση όλων των εξειδικευμένων διεθνών οργανισμών ότι η πανδημία COVID -19 επιτάχυνε σημαντικά τη μετατόπιση των εγκληματικών δραστηριοτήτων στον *ψηφιακό χώρο*, αφού οι διακινητές χρησιμοποιούν πλέον τη τεχνολογία και το διαδίκτυο σε κάθε στάδιο διάπραξης του αδικήματος, όπως, στην στρατολόγηση των θυμάτων, στην επικοινωνία μεταξύ διακινητών, θυμάτων και πελατών, στη διαφήμιση υπηρεσιών, στην οργάνωση της μεταφοράς των θυμάτων, καθώς και στην εκτέλεση των πληρωμών.

Η περίοδος αναφοράς σημαδεύτηκε επίσης από τη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η οποία οδήγησε σε *μαζική εισροή* στην Ε.Ε. ανθρώπων που προσπαθούσαν να ξεφύγουν από τον πόλεμο, εκ των οποίων το 90 % ήταν γυναίκες και παιδιά. Στο πλαίσιο αυτό και για την αντιμετώπιση των κινδύνων Εμπορίας Ανθρώπων και την υποστήριξη των πιθανών θυμάτων στο πλαίσιο της υποδοχής των ανθρώπων που διαφεύγουν από τον πόλεμο στην Ουκρανία αναπτύχθηκε ένα Κοινό Σχέδιο Δράσης Ε. Επιτροπής - ΚΜ - Οργανισμών Ε.Ε (Common Anti-Trafficking Plan).

Το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. προκειμένου να ανταποκριθεί με το καλύτερο δυνατόν τρόπο στις συνεχώς αυξανόμενες προκλήσεις σε εθνικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο ανέλαβε μία σειρά σημαντικές πρωτοβουλίες και ενέργειες, οι οποίες περιγράφονται αναλυτικότερα κατωτέρω.

Έτος 2021

Σημαντικές εξελίξεις και συνεργασίες

➤ **Παγκόσμια Ημέρα κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (30 Ιουλίου) - Κοινή Συνεδρίαση Τριών Κοινοβουλευτικών Επιτροπών για την Παγκόσμια Ημέρα του Ο.Η.Ε. κατά της Εμπορίας Ανθρώπων**

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (30 Ιουλίου), συγκλήθηκε κοινή συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων, της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και της Υποεπιτροπής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Ανθρώπων, η οποία λειτουργεί στο πλαίσιο της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου με θέμα: «Παγκόσμια Ημέρα του Ο.Η.Ε. κατά της Εμπορίας Ανθρώπων: οι πρωτοβουλίες του Κοινοβουλίου στη μάχη κατά των σύγχρονων μορφών δουλείας και εκμετάλλευσης».

Στη συνεδρίαση, τα μέλη των Επιτροπών ενημέρωσαν οι κ.κ. Παναγιώτης Πικραμένος, Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, Μιχαήλ Χρυσοχοϊδης, Υπουργός Προστασίας του Πολίτη, Κωστής Χατζηδάκης, Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Κωνσταντίνος Τσιάρας, Υπουργός Δικαιοσύνης, Μαρία Συρεγγέλα, Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Σοφία Βούλτεψη, Υφυπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου και Ηρακλής Μοσκώφ, Εθνικός Εισηγητής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων του Υπουργείου Εξωτερικών.

➤ **Ομάδα Εργασίας Ειδικών κατά της Εμπορίας Ανθρώπων**

Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης με απόφαση του αρμόδιου υφυπουργού, κ. Κώτσηρα, συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας με αντικείμενο την προστασία των θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων με συμμετοχή εκπροσώπων των δικαστικών και εισαγγελικών αρχών, του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για Προστασία θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (ΕΜΑ), Αστυνομίας, και του Εθνικού Εισηγητή για την καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων. Η Ομάδα είναι αρμόδια για σύνταξη συστάσεων ή σχετικών εγκυκλίων προς όσους εφαρμόζουν την υπάρχουσα νομοθεσία καθώς και προτάσεων νέων νομοθετικών πρωτοβουλιών.

➤ **Σύμφωνο συνεργασίας μεταξύ της Περιφέρειας Θεσσαλίας και του Γραφείου του Εθνικού Εισηγητή για την καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων.** Υπογράφηκε Σύμφωνο Συνεργασίας με στόχο την ανάληψη στοχευμένων δράσεων στον τομέα καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων και προστασίας των θυμάτων μεταξύ του Περιφερειάρχη Θεσσαλίας, κ. Κώστα Αγοραστού, και του Εθνικού Εισηγητή για την καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, Ηρακλή Μοσκώφ, παρουσία της Υφυπουργού Παιδείας, κ. Ζέττας Μακρή. Βασικός πυλώνας του Συμφώνου αποτελεί η εκπαίδευση των επαγγελματιών της Περιφέρειας (υγειονομικών και προσωπικού κοινωνικών υπηρεσιών και πρόνοιας) σε θέματα αναγνώρισης πιθανών θυμάτων, καθώς επίσης και δράσεις εκπαίδευσης σε σχολεία.

➤ **Σύμφωνο συνεργασίας της ΜΚΟ «Α21» και του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή.** Το Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για την καταπολέμηση Εμπορίας Ανθρώπων και η Α21 Greece ένωσαν τις δυνάμεις τους για ανάληψη κοινών δράσεων στον τομέα της πρόληψης της Εμπορίας Ανθρώπων, ευαισθητοποίησης του κοινού και προστασίας των θυμάτων. Το σχετικό Σύμφωνο Συνεργασίας που εξειδικεύει τις επιμέρους δράσεις υπέγραψε ο Εθνικός

Εισηγητής, κ. Ηρακλής Μοσκόφ, και η Επικεφαλής της A21 Greece, κα. Μαρίνα Ντονοπούλου.

➤ **Υπογραφή Letter of Agreement ΓΕΘΕΙΣ – UNICEF Greece**

Την Τετάρτη 23/6/2021 ο Εθνικός Εισηγητής για την καταπολέμηση Εμπορίας Ανθρώπων υπέγραψε επιστολή συμφωνίας (Letter of Agreement) με την UNICEF Greece και τον Δ/ντή της, κ. L. Calestini, για συνεργασία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Εθνικού Εισηγητή και του εν λόγω οργανισμού. Στο πλαίσιο του αμοιβαίου ενδιαφέροντος, το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. και η UNICEF Greece επιθυμούν να αναπτύξουν από κοινού ένα πλαίσιο συνεργασίας για την ευαισθητοποίηση, πρόληψη και προστασία των παιδιών από το έγκλημα της Εμπορίας Ανθρώπων.

➤ **Συνεργασία ΚΜΟΠ – Γραφείου Εθνικού Εισηγητή για δράσεις πρόληψης και καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων.** Μνημόνιο συνεργασίας για την προώθηση και υλοποίηση δράσεων που έχουν στόχο την ευαισθητοποίηση, πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου της εμπορίας ανθρώπων υπέγραψαν την Τρίτη 2 Νοεμβρίου 2021 το Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (Γ.ΕΘ.ΕΙΣ) και το ΚΜΟΠ – Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας. Η συμφωνία αφορά στην από κοινού υλοποίηση σειράς πρωτοβουλιών σε τομείς όπως η πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων, η έγκαιρη ανίχνευση, η προστασία και αρωγή των θυμάτων, η διασφάλιση της απονομής δικαιοσύνης και της τιμωρίας των δραστών και η ενίσχυση της πολυ-τομεακής συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

➤ **Μνημόνιο – Σύμφωνο Συνεργασίας μεταξύ του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (Γ.ΕΘ.ΕΙΣ) και του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), νυν Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ)**

Το μνημόνιο συνεργασίας προβλέπει την ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων με στόχο την καταπολέμηση του φαινομένου της Εμπορίας Ανθρώπων, όπως επίσης την αποκατάσταση των θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων μέσω της ένταξής τους στο πρόγραμμα απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

➤ **Καθιέρωση Δικτύου Εμπειρογνομόνων σε θέματα Διευκολύνσεων Αερομεταφορών.** Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας σε συνεργασία με το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. συνέστησε ένα δίκτυο εμπλεκόμενων φορέων (αρμόδιες αρχές, φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων και αερομεταφορείς), ώστε να προωθήσει τον συντονισμό και τη συνεργασία τους για την ανάπτυξη πολιτικών και πρωτοκόλλων όσον αφορά στην αντιμετώπιση περιστατικών Εμπορίας Ανθρώπων. Κατά τη διάρκεια συνεδρίων και εργαστηρίων (εικονικών), που διοργανώθηκαν από το Γραφείο του Εθνικού Εισηγητή και τους εμπλεκόμενους φορείς των αερομεταφορών, προσδιορίστηκαν το περιεχόμενο και οι ανάγκες του προσωπικού των αερομεταφορών που έρχεται σε άμεση επαφή με το επιβατικό κοινό. Πρόσφατα εκδόθηκε το Εγχειρίδιο για την Ολοκληρωμένη Στρατηγική Καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων στον Αεροπορικό Τομέα του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), το οποίο περιλαμβάνει αναφορές στην ελληνική εμπειρία στην καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων.

➤ **Απόφαση ένταξης της Πράξης με τίτλο: «Δράσεις για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων του Υπουργείου Εξωτερικών» στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020».** Η πραγματοποίηση των ανωτέρω δράσεων

είναι άκρως σημαντική και θα συμβάλει στην αναβάθμιση των πολιτικών καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης 2019-2023 για την καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, που έχει καταρτιστεί από το Γραφείο του Εθνικού Εισηγητή.

Συνεδριάσεις της Κοινοβουλευτικής Υποεπιτροπής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Ανθρώπων

Η Κοινοβουλευτική Υποεπιτροπή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Ανθρώπων συστάθηκε το 2016, λειτουργεί στο πλαίσιο της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και τελεί υπό τον συντονισμό του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ.

Μέσα στο έτος 2021 πραγματοποιήθηκαν, εκτός από την προαναφερθείσα κοινή συνεδρίαση επ' αφορμής της Παγκόσμιας Ημέρας κατά της Εμπορίας Ανθρώπων στις 30 Ιουλίου, οι εξής συνεδριάσεις:

- Συνεδρίαση με θέμα ημερήσιας διάταξης: **«Παρουσίαση της Νέας Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων 2021-2025»**. Στη συνεδρίαση τοποθετήθηκε ο Εθνικός Εισηγητής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, κ. Ηρακλής Μοσκόφ, ενώ πέραν των μελών της Υποεπιτροπής συμμετείχαν, μέσω τηλεδιάσκεψης, οι Ευρωβουλευτές κα. Ελίζα Βόζενμπεργκ, Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (FEMM) - Μέλος της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE) και κα. Έλενα Κουντουρά, Μέλος της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (FEMM) (15/6/2021).
- Σύγκληση της αρμόδιας Υποεπιτροπής με θέμα ημερήσιας διάταξης: **«Οι θεσμικές υποχρεώσεις της Ελλάδας στο πλαίσιο της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά της Εμπορίας Ανθρώπων»**. Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσε ο κ. Γεώργιος Βανικιώτης, Εκλεγμένο Μέλος της Ομάδας Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRETA) σχετικά με την πορεία εφαρμογής της Σύμβασης (22/9/2021).
- Συνεδρίαση με θέμα ημερήσιας διάταξης: **«Οι πρωτοβουλίες του ΟΑΕΔ για την ένταξη των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε προγράμματα απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων»**. Ο κ. Σπύρος Πρωτοψάλτης, Διοικητής του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), ενημέρωσε τα μέλη της Υποεπιτροπής για τις πρωτοβουλίες του Οργανισμού στον τομέα της καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων, όπως το Μνημόνιο Συνεργασίας που υπεγράφη με το Γραφείο Εθνικού Εισηγητή και την συμπερίληψη των θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων στο πρόγραμμα απασχόλησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων (01/12/2021).
- Συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου με θέμα ημερήσιας διάταξης: **«Παρουσίαση της Έκθεσης της UNICEF για την κατάσταση των παιδιών στην Ελλάδα. Προτεραιότητες και δράσεις της Πολιτείας για την περίοδο 2022 – 2027»**.

Μέλη της κυβέρνησης αναγνώρισαν τη σημασία για τη βελτίωση της κατάστασης των παιδιών στην Ελλάδα, ιδιαίτερα για τα πιο ευάλωτα εξ αυτών, όπως τα ασυνόδευτα προσφυγόπουλα ή τα παιδιά Ρομά, αναπτύσσοντας παράλληλα τις προτεραιότητες και

δράσεις, που έχει σχεδιάσει η ελληνική Πολιτεία για την περίοδο 2022 – 2027. Ο Εθνικός Εισηγητής στην παρέμβασή του επεσήμανε εκ νέου την κουλτούρα της ατιμωρησίας, η οποία βαρύνει την παιδική κακοποίηση και ιδιαίτερα τα παιδιά θύματα της Εμπορίας Ανθρώπων (13/12/2021).

Περαιτέρω δραστηριότητα του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ

- Συμμετοχή του Εθνικού Εισηγητή στις Εργασίες του εκπαιδευτικού προγράμματος **“Human Rights for Beginners”** για εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα Τρίκαλα και στην Καλαμάτα, όπου παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα του επιμορφωτικού προγράμματος, το οποίο διοργάνωσαν για δεύτερη χρονιά η αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία «New Wrinkle» σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και το Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού εγχειρήματος “Free to Speak, Safe to learn –Democratic Schools for All”, που έχει σχεδιαστεί και υλοποιηθεί από το Συμβούλιο της Ευρώπης.
- Το Γραφείο της UNICEF στην Ελλάδα σε συνεργασία με το Γραφείο του Εθνικού Εισηγητή με αφορμή την Πανευρωπαϊκή Ημέρα κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (18.10.2021) διοργάνωσε διαγωνισμό ζωγραφικής με τίτλο **«Κανένα Παιδί δεν είναι προς Πώληση» / “No Child is for Sale”** και τα έργα παρουσιάστηκαν σε ψηφιακή έκθεση ζωγραφικής με σκοπό την ευαισθητοποίηση γύρω από την Εμπορία Ανθρώπων. Οι πίνακες της έκθεσης δημιουργήθηκαν από αγόρια και κορίτσια, γυναίκες και άνδρες πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο από όλη την Ελλάδα, οι οποίοι/ οποίες διέμεναν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, Ανοιχτές Δομές Φιλοξενίας, Ξενώνες Ασυνόδευτων Ανηλίκων καθώς και στον αστικό ιστό.
- Συμμετοχή του Εθνικού Εισηγητή για την καταπολέμηση Εμπορίας Ανθρώπων, στη διοργάνωση του **TEDxDUTH με θέμα τις “ANTIΘΕΣΕΙΣ”** με ομιλία του, όπου επεσήμανε, μεταξύ άλλων, ότι η ευθύνη των πολιτών έγκειται στο θέμα της ζήτησης και της ανοχής απέναντι στο έγκλημα της Εμπορίας Ανθρώπων.
- Συμμετοχή και συνεισφορά στην **Ομάδα εργασίας** της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχεια για την ανάπτυξη σχεδίου δράσης για αντιμετώπιση κρίσεων στο πλαίσιο υποστήριξης και **κοινωνικής ένταξης ατόμων σε συνθήκες αστεγίας**.
- **Οργάνωση εκστρατείας ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης** μέσω ειδικής αρθρογραφίας του Εθνικού Εισηγητή και συνεργατών του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. τόσο στον αθηναϊκό τύπο, σε εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας (Η Καθημερινή, Το Βήμα της Κυριακής, Η Εφημερίδα των Συντακτών κ.α.), στο ραδιόφωνο, όσο και σε εξειδικευμένες ιστοσελίδες στην κατεύθυνση της ευαισθητοποίησης ευρύτερων ακροατηρίων (Public awareness) για τα θέματα της Εμπορίας Ανθρώπων.
- Διοργάνωση σε συνεργασία με τη Διπλωματική Ακαδημία του Υπουργείου Εξωτερικών **5ήμερου διαδικτυακού σεμιναρίου επιμόρφωσης** προξενικών υπαλλήλων και υπαλλήλων της ΕΛ.ΑΣ. στα θέματα της πρόληψης και καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων, οι οποίοι επρόκειτο να αναλάβουν καθήκοντα στις Αρχές Εξωτερικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών.

- Συμμετοχή του Εθνικού Εισηγητή στην άσκηση «**ΠΡΟΜΑΧΟΣ 2021**» στη Σάμο, η οποία διοργανώθηκε από τη Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) και για πρώτη φορά συμπεριλήφθηκε, μεταξύ των πολλαπλών σεναρίων έκτακτης ανάγκης εκκένωσης προσφύγων, σενάριο σε θέματα διαχείρισης υποθέσεων Εμπορίας Ανθρώπων (trafficking).
- Το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. υποστήριξε την παράσταση «**ΕΜΠΟΡΙΟ**» - Αληθινά γεγονότα και μαρτυρίες ανδρών, γυναικών και παιδιών θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων – που παρουσιάστηκε στο θέατρο Radar από την **θεατρική ομάδα Ανδρομέδα**.

Διεθνής θέση της Ελλάδας ως προς την πρόληψη και καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων

- Συμμετοχή Εθνικού Εισηγητή στην Οικουμενική Περιοδική Αξιολόγηση του ΟΗΕ (UPR).
- Συμμετοχή στις εργασίες της τακτικής Συνάντησης του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Εισηγητών/Συντονιστών Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων.
- Το Γραφείο, ως Εθνική Συντονιστική Αρχή, συνέταξε και προώθησε απαντήσεις που αφορούν στην ελληνική νομοθεσία κατά της εμπορίας ανθρώπων, στην ασκούμενη πολιτική, παρέχοντας στατιστικά στοιχεία, σε μια σειρά ερωτηματολογίων που απέστειλαν Διεθνείς Οργανισμοί, όπως Διεθνές Γραφείο Εργασίας, ΟΗΕ, UNODC, EUROSTAT κτλ.
- Συμμετοχή Γραφείου Εθνικού Εισηγητή στην **Ομάδα εργασίας του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ενίσχυση της δράσης για την καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση (DH-TET)** με απώτερο στόχο την διαμόρφωση Σύστασης προς τα Κράτη μέλη της Σύμβασης.

Εντοπισμός και ταυτοποίηση θυμάτων - ο Ρόλος του EMA

Ο δεύτερος βασικός πυλώνας δράσης του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. αφορά την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του **Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς (Ε.Μ.Α.)** για την παραπομπή και αρωγή των ‘πιθανών θυμάτων’. Ο Ε.Μ.Α. συγκροτήθηκε κατόπιν ενεργειών του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. (Κ.Υ.Α. 30840/ΦΕΚ3003/Β’/20.9.2016 και Προγραμματικό Μνημόνιο Συνεργασίας του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, 20.7.2017) και λειτουργεί, επισήμως, από την 1.1.2019, υπό την διαχείριση του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ως φορέας εποπτείας και συντονισμού του Ε.Μ.Α, το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. μεριμνά για τη διεύρυνση του δικτύου συνεργαζόμενων εταίρων του Ε.Μ.Α. με τη συμμετοχή περισσότερων επαγγελματικών κλάδων ‘πρώτης γραμμής’ που έρχονται σε επαφή με πιθανολογούμενα θύματα (π.χ. νοσοκομεία, Σ.ΕΠ.Ε., τοπική αυτοδιοίκηση) και τη διοργάνωση σχετικών εκπαιδευτικών σεμιναρίων.

Η **ετήσια Έκθεση** του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για την Προστασία των Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (EMA) περιλαμβάνει τα δεδομένα, τα οποία εξήχθησαν από τις φόρμες αναφοράς και τα έντυπα παρακολούθησης παροχής υπηρεσιών, που αφορούν το χρονικό διάστημα από 1/1/2021 έως 31/12/2021 και τα οποία αφορούσαν θύματα εμπορίας που έλαβαν υπηρεσίες προστασίας ή εντοπίστηκαν εντός του έτους 2021.

Εντός του 2021 ο ΕΜΑ έλαβε 157 αναφορές για πιθανά θύματα Εμπορίας Ανθρώπων, 82 αναφορές προερχόμενες από φορείς του Δημόσιου τομέα και 75 από ΜΚΟ και Διεθνείς Οργανισμούς, ενώ συνεχίστηκε η παρακολούθηση 114 υποθέσεων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και αρωγής των ετών 2019 και 2020.

Στην Έκθεση περιλαμβάνονται χρήσιμα στατιστικά στοιχεία για τα θύματα Εμπορίας Ανθρώπων, τους στρατολογητές, τις μορφές εκμετάλλευσης Εμπορίας Ανθρώπων, τις ποινικές διαδικασίες και τη συμμετοχή του θύματος, καθώς και τις υπηρεσίες παροχής προστασίας και είναι διαθέσιμη και ηλεκτρονικά, στον σύνδεσμο: <https://ekka.org.gr/index.php/el/ethnikos-mixanismos-anaforas>

Έτος 2022

Σημαντικές εξελίξεις και συνεργασίες

- **Επίσκεψη Ομάδας Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRETA) στο πλαίσιο της Δεύτερης Περιοδικής Αξιολόγησης της χώρας μας ως προς την εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων στην Ελλάδα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα & Αμαλιάδα, 28 Φεβρουαρίου - 4 Μαρτίου 2022).**

Από 28/2 έως 4/3 2022 το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. διοργάνωσε με επιτυχία την επίσημη επίσκεψη μελών της αντιπροσωπείας Ομάδας Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRETA), καθώς και της Εκτελεστικής Γραμματέας της Σύμβασης, κας Petya Nestorova, σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάτρα και Αμαλιάδα, στο πλαίσιο της δεύτερης αξιολόγησης της Ελλάδας αναφορικά με την πορεία υλοποίησης της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων, η οποία έχει κυρωθεί από τη χώρα μας με τον Ν. 4216/2013. Οι Εμπειρογνώμονες συναντήθηκαν, κατά σειρά, με: **α)** εκπροσώπους Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών & Διεθνών Οργανισμών, **β)** εκπροσώπους συναρμόδιων Υπουργείων και φορέων εταίρων του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ, **γ)** την Υποεπιτροπή για την καταπολέμηση της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Ανθρώπων του Ελληνικού Κοινοβουλίου και **γ)** υπεύθυνους ξενώνων φιλοξενίας θυμάτων εμπορίας ανθρώπων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

- Κατόπιν σχετικής πρωτοβουλίας του Εθνικού Εισηγητή και των μελών της Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης με αντικείμενο την προστασία των θυμάτων της Εμπορίας Ανθρώπων, **εκδόθηκε η υπ' αρ. 7/23-5-2022 εγκύκλιος της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου**, παρέχοντας διευκρινήσεις επί του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για την **αναγνώριση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων**. Η εγκύκλιος δίνει έμφαση στην ειδική ενασχόληση που οφείλουν να επιδεικνύουν οι κατά τόπους αρμόδιες εισαγγελικές αρχές στην προστασία και αρωγή των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Επιπλέον, στην εγκύκλιο σκιαγραφείται λεπτομερώς ο τρόπος με τον οποίον οφείλει να γίνεται η διαδικασία αναγνώρισης των θυμάτων τέτοιων πράξεων, αντιμετωπίζοντας διάφορες ασάφειες του ισχύοντος πλαισίου, με γνώμονα τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων.
- Το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. ανέλαβε το συντονισμό των συναρμόδιων αρχών επί της συνεισφοράς τους στο **Κοινό Σχέδιο Ε. Επιτροπής - ΚΜ - Οργανισμών Ε.Ε. για την αντιμετώπιση των κινδύνων εμπορίας ανθρώπων και την υποστήριξη των δυνητικών θυμάτων**, που αποβλέπει στον καλύτερο ευρωπαϊκό συντονισμό στο πλαίσιο της υποδοχής των ανθρώπων που διαφεύγουν από τον πόλεμο κατά της Ουκρανίας.

- Στο πλαίσιο της πρόληψης και αντιμετώπισης της Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων, υπό το φως των μαζικών προσφυγικών ροών συνεπεία της ουκρανικής κρίσης εστάλησαν από το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. στις συναρμόδιες αρχές: α) οι **συστάσεις του Ειδικού Εκπροσώπου ΟΑΣΕ και Συντονιστή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων** αναφορικά με την βέλτιστη διαχείριση του προσφυγικού κύματος που προκλήθηκε από τη ρωσική επίθεση στην Ουκρανία και β) **Κατευθυντήριο Σημείωμα της Ομάδας Εμπειρογνομόνων του ΣτΕ για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (GRETA)**, σχετικά με την αντιμετώπιση του κινδύνου Εμπορίας Ανθρώπων που δημιουργούν οι προσφυγικές ροές από την Ουκρανία. Με ενέργειες του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή μεταφράστηκαν τα ως άνω κείμενα στην ελληνική γλώσσα και ακολούθως εστάλησαν από τον αρμόδιο Αντεισαγγελέα Αρείου Πάγου στις εισαγγελίες ανά την Επικράτεια στο πλαίσιο της ανάληψης δράσεων στον τομέα της πρόληψης και καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων.
- Το Γραφείο Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων, σε συνεργασία με εμπειρογνώμονες στο φαινόμενο της Εμπορίας ανθρώπων, ενέταξε στο πρόγραμμα του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) επαναλαμβανόμενο επιμορφωτικό σεμινάριο με θέμα: **«Πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων: Εντοπισμός και προστασία θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων»**. Η υλοποίηση του σεμιναρίου συμβάλλει αποτελεσματικά στην ενημέρωση και εξοικείωση των επαγγελματιών πρώτης γραμμής με τις εκφάνσεις του φαινομένου καθώς και με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Έμφαση δίδεται στο προσωπικό των Μονάδων Υγείας όλης της χώρας, του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, των Δημοτικών Κοινωνικών Υπηρεσιών, των Δ/σεων Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης των Περιφερειών, καθώς ιδιαίτερη σημασία στην αντιμετώπιση του φαινομένου έχει η διατομεακή συνεργασία.
- Το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. ενημέρωσε τους συναρμόδιους φορείς για την έκδοση της **Σύστασης της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ενίσχυση της δράσης για την καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση**. Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχοντας διαπιστώσει ότι οι υποθέσεις Εμπορίας Ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση αυξάνονται σε όλη την Ευρώπη, με τον αριθμό των θυμάτων, γυναικών, ανδρών και παιδιών να διογκώνεται, καλεί τα 46 Κράτη μέλη να υιοθετήσουν κατά προτεραιότητα εθνικούς νόμους, πολιτικές και στρατηγικές για την πρόληψη και την καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση.

Συνεδριάσεις της Κοινοβουλευτικής Υποεπιτροπής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Ανθρώπων

Μέσα στο έτος 2022 πραγματοποιήθηκαν οι εξής συνεδριάσεις:

- Συνεδρίαση της αρμόδιας Υποεπιτροπής της Βουλής στις 15.11.2022 με θέμα τον προγραμματισμό των εργασιών της Υποεπιτροπής.
- Συνεδρίαση στις 21.12.2022 με θέμα ημερήσιας διάταξης: Δράσεις για την καταπολέμηση της εκμετάλλευσης και της εμπορίας ανθρώπων. Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσαν: οι κ.κ. Ε. Οικονόμου, Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη, Σ. Βούλτεψη, Υφυπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου, Ηρακλής Μοσκόφ, Ειδικός Γραμματέας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και Σ. Μπράτσικας,

Αστυνομός Α΄ στο Τμήμα Ανάλυσης και Αντιμετώπισης Εγκλήματος της Διεύθυνσης Δημόσιας Ασφάλειας του Κλάδου Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

Περαιτέρω δραστηριότητα του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ

- Συμμετοχή του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή στη διοργάνωση της **άσκησης προσομοίωσης «MEDUSA 2022 TTX-FSE»**, υπό την εποπτεία της Αναπληρώτριας Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου, με την υποστήριξη της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η άσκηση πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 10, 11 και 12 Μαΐου 2022 και η αρχιτεκτονική της άσκησης περιελάμβανε πολλαπλά σενάρια πιθανής Εμπορίας Ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένης της παράνομης εργασίας, της σεξουαλικής εκμετάλλευσης, της εμπορίας οργάνων και της ψηφιακής διάστασης της εμπορίας ανθρώπων. Στην άσκηση συμμετείχαν 15 Εθνικές Αρχές και Διεθνείς και Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί και συγκεκριμένα το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου με τις Υπηρεσίες του (Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής, Γενική Γραμματεία Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο, Ειδική Γραμματεία Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, η Ειδική Γραμματεία Συντονισμού των εμπλεκόμενων φορέων, η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, η Υπηρεσία Ασύλου), η Ελληνική Αστυνομία, το Γραφείο του Εθνικού Εισηγητή για την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων (Γ.ΕΘ.ΕΙΣ.), ο Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης) το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) το Γ. Ν.Α. "ΛΑΪΚΟ", καθώς και διεθνή και ευρωπαϊκά ιδρύματα και οργανισμοί, όπως η Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Ασύλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG HOME), EUROPOL, Οργανισμός Ασύλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUAA-πρώην EASO), Έπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, ΔΟΜ, UNICEF και η ΜΚΟ A21. Σημαντικό στοιχείο της άσκησης ήταν η συμμετοχή επίσης πολλών διπλωματικών αποστολών στην Ελλάδα, όπως η Πρεσβεία της Κύπρου, η Πρεσβεία της Γαλλικής Δημοκρατίας, η Πρεσβεία του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, η Πρεσβεία του Βελγίου, η Πρεσβεία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και η Πρεσβεία του Ηνωμένου Βασιλείου.
- Υπό την αιγίδα του Γραφείου του Εθνικού Εισηγητή, η Επιθεώρηση Εργασίας στις 25 και 26/5/2022, από κοινού με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ) και την Ελληνική Αστυνομία διοργάνωσε ένα (1) **εκπαιδευτικό διήμερο σεμινάριο** που απευθύνονταν αποκλειστικά σε Επιθεωρητές Εργασίας, με τίτλο **«Εμπορία Ανθρώπων και Εθνικός Μηχανισμός Αναφοράς για την προστασία θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων»**. Το ανωτέρω σεμινάριο επαναλήφθηκε με πρωτοβουλία του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. και του ΕΜΑ/ ΕΚΚΑ στο ΙΝΕΠ (Ινστιτούτο Επιμόρφωσης) του ΕΚΔΔΑ, στις 5-7 και 16/12/2022 και απευθυνόταν αποκλειστικά σε Επιθεωρητές Εργασίας. Απώτερος στόχος του σεμιναρίου η εξοικείωση των Επιθεωρητών Εργασίας με τα κατάλληλα εργαλεία δράσης (δείκτες εργασιακής εκμετάλλευσης, έκθεση μηνυτήρια αναφοράς) και τους τρόπους αντιμετώπισης θυμάτων εργασιακής εκμετάλλευσης (αναφορά στον ΕΜΑ, συνεργασία με άλλους συναρμόδιους φορείς). Έμφαση δόθηκε και στην ευαισθητοποίηση για εντοπισμό πιθανών θυμάτων Ουκρανών προσφύγων μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία.
- Στο πλαίσιο του **Μνημονίου Συνεργασίας** που υπεγράφη μεταξύ του Γενικού Διευθυντή και του Διοικητικού Συμβουλίου του **Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και του Γραφείου Εθνικού Εισηγητή**, ο Δημόσιος Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΔΥΠΑ), πρώην ΟΑΕΔ, ανέλαβε δύο σημαντικές πρωτοβουλίες σχετικά με την εμπορία ανθρώπων. Η ΔΥΠΑ διοργάνωσε ένα ειδικό **πρόγραμμα**

κατάρτισης, από τις 12 έως τις 16.12.2022, με τη συμμετοχή 9 φορέων, συμπεριλαμβανομένου του Εθνικού Μηχανισμού Παραπομπής (EMA) για την προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και την αιγίδα του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. Το έργο αφορούσε την κατάρτιση **συμβούλων απασχόλησης** για την εξυπηρέτηση ανέργων που ανήκουν σε ειδικές και ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, με σκοπό την ένταξη ή επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. Η δεύτερη πρωτοβουλία αφορούσε ένα **πρόγραμμα επιδότησης της απασχόλησης για 10.000 ανέργους** που αντιμετωπίζουν σημαντικά εμπόδια στην είσοδο ή επανένταξη στην αγορά εργασίας, συνολικού προϋπολογισμού 112 εκατ. ευρώ. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης 3.000 ανέργους που ανήκουν σε ειδικές και **ευάλωτες κοινωνικές ομάδες**, μεταξύ των οποίων **θύματα εμπορίας ανθρώπων**.

Διεθνής θέση της Ελλάδας ως προς την πρόληψη και καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων

- Συμμετοχή σε εξετάσεις – επισκέψεις UN (Δικαιώματα του Παιδιού, Αναγκαστικές εξαφανίσεις, κατά της χρήσης μισθοφόρων ως μέσω παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων).
- Συνεισφορά σε δράσεις πρόληψης και καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων ενταγμένες στα Εθνικά Σχέδια Δράσεις για το Παιδί, τις Γυναίκες, την Ασφάλεια και την Ειρήνη, Ρομά).
- Το Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. συντόνισε τις συναρμόδιες Αρχές και συνέβαλε στη διαμόρφωση του τελικού κειμένου της Δεύτερης Έκθεσης Αξιολόγησης για την Ελλάδα από την Ομάδα Εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση Ενάντια στην Εμπορία Ανθρώπων (GRETA), η οποία δημοσιεύθηκε στις 23/3/2023.
- Συμμετοχή στις εργασίες της τακτικής Συνάντησης του Ευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Εισηγητών/Συντονιστών Καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων.
- Το Γραφείο συνέταξε την 4η Εθνική Έκθεση (Progress Report) για τις εξελίξεις στον τομέα καταπολέμησης Εμπορίας Ανθρώπων στην Ελλάδα κατά τα έτη 2019-2021, η οποία απεστάλη στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Το Γραφείο συνέταξε επίσης και προώθησε απαντήσεις που αφορούν στην ελληνική anti-trafficking νομοθεσία, πολιτική, πρακτική και στατιστικά στοιχεία, σε μια σειρά ερωτηματολογίων που απέστειλαν Διεθνείς Οργανισμοί, όπως Διεθνές Γραφείο Εργασίας, ΟΗΕ, UNODC (GLOTIP 2022), EUROSTAT κτλ.
- Το Γραφείο, ως Εθνική Συντονιστική Αρχή, συνέταξε με τους συναρμόδιους φορείς και προώθησε τις απαντήσεις που αφορούν στην ελληνική anti-trafficking νομοθεσία, πολιτική και τα στατιστικά στοιχεία για την ετήσια έκθεση 2022 “Trafficking in Persons (TIP) Report του State Department, καθώς και για την πρωτοβουλία Προέδρου Biden για τη «Διάσκεψη για τη Δημοκρατία».
- Συμμετοχή του Γ.ΕΘ.ΕΙΣ. και του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς (EMA) σε επίσκεψη Μολδαβών εισαγγελέων, του επικεφαλής του τμήματος καταπολέμησης της Εμπορίας Ανθρώπων στο πλαίσιο της Γενικής Εισαγγελίας και αστυνομικών στην Ελλάδα, που διοργάνωσε ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) στην Αθήνα, από τις

22 έως τις 25 Νοεμβρίου 2022. Η επίσκεψη των Μολδαβών αξιωματούχων έδωσε την ευκαιρία να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου από τις δύο χώρες και να συζητηθούν τρέχουσες υποθέσεις, προκλήσεις και πρακτικές λύσεις.

Εντοπισμός και ταυτοποίηση θυμάτων - ο Ρόλος του EMA

Η ετήσια Έκθεση του Εθνικού Μηχανισμού Αναφοράς για την Προστασία των Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων (EMA) περιλαμβάνει τα δεδομένα, τα οποία εξήχθησαν από τις φόρμες αναφοράς και τα έντυπα παρακολούθησης παροχής υπηρεσιών, που αφορούν το χρονικό διάστημα από 1/1/2022 έως 31/12/2022 και τα οποία αφορούσαν θύματα εμπορίας που έλαβαν υπηρεσίες προστασίας ή εντοπίστηκαν εντός του έτους 2022.

Στον EMA αναφέρονται τα θύματα Εμπορίας Ανθρώπων, ανεξαρτήτως εάν η εμπορία έλαβε χώρα εντός ή εκτός Ελλάδας και ανεξαρτήτως του χρόνου που έλαβε χώρα το αδίκημα της εμπορίας. Πρωταρχικός δε σκοπός της αναφοράς στον EMA είναι η αποτύπωση της παροχής των υπηρεσιών προστασίας προς το εκάστοτε πιθανό ή επίσημα αναγνωρισμένο θύμα εμπορίας ανθρώπων, με τρόπο που να διασφαλιστεί η κατά το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη προστασία του.

Εντός του 2022 ο EMA έλαβε 358 αναφορές για πιθανά θύματα Εμπορίας Ανθρώπων, 259 αναφορές προερχόμενες από φορείς του Δημόσιου τομέα και 99 αναφορές από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και Διεθνείς Οργανισμούς. Επίσης, συνεχίστηκε η παρακολούθηση 102 υποθέσεων των τριών προηγούμενων ετών (2019 – 2021). Στην Έκθεση περιλαμβάνονται χρήσιμα στατιστικά στοιχεία για τα πιθανά θύματα Εμπορίας Ανθρώπων, τη στρατολόγηση, τις μορφές εκμετάλλευσης Εμπορίας Ανθρώπων κ.α.. Η Έκθεση είναι διαθέσιμη και ηλεκτρονικά, στον σύνδεσμο: <https://ekka.org.gr/index.php/el/ethnikos-mixanismos-anaforas>

V. Ειδική Νομική Υπηρεσία (ENY)

Κατά τα έτη 2021-2022, η Ειδική Νομική Υπηρεσία του ΥΠΕΞ:

- Συνεργάστηκε στενά με τις συναρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου Εξωτερικών, καθώς και με τα συναρμόδια Υπουργεία, για την οριζόντια κάλυψη (ΟΗΕ, ΣτΕ, ΟΑΣΕ, κλπ.), από τη σκοπιά του δημοσίου διεθνούς δικαίου, των θεμάτων προώθησης και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Συνέταξε τις περιοδικές εκθέσεις της χώρας μας προς την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (απάντηση σε Κατάλογο Ερωτημάτων) και την Επιτροπή για την Εξάλειψη των Φυλετικών Διακρίσεων της οικείας Σύμβασης των ΗΕ, σε συνεργασία με την Δ3 Διεύθυνση του Υπουργείου Εξωτερικών και τα συναρμόδια Υπουργεία. Συμμετέσχε στις περιοδικές εξετάσεις της χώρας μας στο πλαίσιο του Μηχανισμού Οικονομικής Περιοδικής Αξιολόγησης (UPR) των ΗΕ και ενώπιον της Επιτροπής για τις Αναγκαστικές Εξαφανίσεις και της Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Παιδιού των οικείων συμβάσεων των ΗΕ (βλ. ανωτέρω συμβολή Δ3 Δ/νσης).
- Εκπροσώπησε τη Χώρα στις εργασίες της Διευθύνουσας Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης (CDDH) που είναι αρμόδια για την ανάπτυξη και την προώθηση των Α.Δ. και την βελτίωση του μηχανισμού ελέγχου της ΕΣΔΑ. Σημειώνεται ότι το έργο της CDDH επικεντρώθηκε, κατά το 2021-2022, σε θέματα όπως: λειτουργία του συστήματος της ΕΣΔΑ, ο αποτελεσματικός χειρισμός και επίλυση υποθέσεων σχετικών με διακρατικές διαφορές, ανθρωπίνα δικαιώματα σε καταστάσεις κρίσεων, ανθρωπίνα δικαιώματα και προστασία του

περιβάλλοντος, κοινωνία των πολιτών και εθνικοί μηχανισμοί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανθρώπινα δικαιώματα και μετανάστευση, εμπορία ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης, απαγόρευση της εμπορίας αγαθών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για βασανιστήρια και για την εκτέλεση της θανατικής ποινής, ανθρώπινα δικαιώματα και επιχειρήσεις, πρόσβαση σε επίσημα έγγραφα, κλπ. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, η CDDH υιοθέτησε σχέδια Συστάσεων της Επιτροπής Υπουργών για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προστασία του περιβάλλοντος (συνοδευόμενη από αναλυτική επεξηγηματική έκθεση), για την εμπορία ανθρώπων για σκοπούς εργασιακής εκμετάλλευσης, καθώς και για την πρόληψη και θεραπεία παραβιάσεων της ΕΣΔΑ (εν λόγω σχέδια υιοθετήθηκαν εν συνεχεία από την Επιτροπή Υπουργών), Έκθεση με αντικείμενο τον αποτελεσματικό χειρισμό και επίλυση υποθέσεων σχετικών με διακρατικές διαφορές και σχετικό σχέδιο Διακήρυξης της Επιτροπής Υπουργών (υιοθετήθηκε εν συνεχεία από την τελευταία) καθώς επίσης και Οδηγό για το ζήτημα της οικογενειακού τύπου μέριμνας για τα ασυνόδευτα και τα χωρισμένα από τους γονείς τους παιδιά-μετανάστες

- Έλαβε μέρος στις εργασίες της Συντακτικής Ομάδας για τον αποτελεσματικό χειρισμό και επίλυση υποθέσεων σχετικών με διακρατικές διαφορές (DH-SYSC-IV), της *ad hoc* Διαπραγματευτικής Ομάδας (“47+1”/ εν συνεχεία «46+1») της Διευθύνουσας Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης (CDDH), για την προσχώρηση της ΕΕ στην ΕΣΔΑ, καθώς και της Ad hoc Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για θέματα τεχνητής νοημοσύνης και ανθρωπίνων δικαιωμάτων (CAHAI).

- Έλαβε μέρος στις εργασίες της Επιτροπής Νομικών Συμβούλων του Συμβουλίου της Ευρώπης (CAHDI) η οποία είναι μεταξύ άλλων αρμόδια για την εξέταση θεμάτων σχετικών με: α) τα εθνικά μέτρα εφαρμογής των κυρώσεων των Ηνωμένων Εθνών από τη σκοπιά ιδίως της συμβατότητας των μέτρων αυτών με την ΕΣΔΑ, β) τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε ζητήματα δημοσίου διεθνούς δικαίου γ) το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο (ΔΑΔ).

- Συμμετείχε στις εργασίες της Ομάδας Εργασίας του Συμβουλίου ΕΕ για το Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο (COJUR), η οποία είναι μεταξύ άλλων αρμόδια για θέματα ΔΑΔ και δύναται στο πλαίσιο αυτό να υποβάλει στις αρμόδιες υπηρεσίες της Ένωσης προτάσεις για την ανάληψη μελλοντικής δράσης εκ μέρους της ΕΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις Επικαιροποιημένες Κατευθυντήριες Γραμμές της ΕΕ για την προώθηση της συμμόρφωσης προς το Διεθνές Ανθρωπιστικό Δίκαιο (2009/C303/06/19.1.2009).

- Παρακολούθησε τις δραστηριότητες του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

- Εκπροσώπησε τη Χώρα στην Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου της ΕΕ για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) (International Criminal Court Sub-area of the Working Party on Public International Law, COJUR - ICC), η οποία είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της πολιτικής στήριξης του ΔΠΔ από την ΕΕ και τα Κ-Μ της, όπως η πολιτική αυτή εκφράζεται από την Απόφαση 2011/168/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο της 21^{ης} Μαρτίου 2011 και το συναφές Σχέδιο Δράσης που υιοθετήθηκε τον Ιούλιο του 2011.

- Έλαβε μέρος στις εργασίες του Εθνικού Συμβουλίου κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας, καθώς και στον Εθνικό Μηχανισμό Εκπόνησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Σχεδίων Δράσεων για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

- Το Τμήμα Δικαίου Ευρωπαϊκής Ένωσης έλαβε μέρος στην Ομάδα Εργασίας του Συμβουλίου της Ε.Ε. «Θεμελιώδη Δικαιώματα, Δικαιώματα των Πολιτών και Ελεύθερη Κυκλοφορία» (FREMP).

VI. Εξελίξεις σε θέματα μετανάστευσης-ασύλου

Κατά το 2021 και 2022, η Γ4 Διεύθυνση συμμετείχε ενεργά στη διαμόρφωση της εξωτερικής διάστασης της ευρωπαϊκής μεταναστευτική πολιτικής, που αποτελεί μία από τις προτεραιότητες του Συμφώνου για τη Μετανάστευση και το Άσυλο (σχετική ανακοίνωση της Ευρ. Επιτροπής από 23 Σεπτεμβρίου 2020) και έχει επιβεβαιωθεί έκτοτε στα συμπεράσματα αλληπάλληλων Ευρ. Συμβουλίων (με πιο πρόσφατα του Φεβρουαρίου και Μαρτίου τ.έ.).

Ειδικότερα, η χώρα μας στηρίζει την προσπάθεια της Ε.Ε. να δημιουργήσει εταιρικές σχέσεις με επιλεγμένες τρίτες χώρες σε όλες τις μεταναστευτικές οδούς, σε μια ισόρροπη προσέγγιση, με στόχο την καταπολέμηση των γενεσιουργών αιτίων της μετανάστευσης και της αναγκαστικής εκτόπισης, την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών και της εμπορίας ανθρώπων, την αποτελεσματική διαχείριση των συνόρων, την προστασία των ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας, την ενίσχυση των τοπικών κοινοτήτων, τη νόμιμη μετανάστευση, τη δημιουργία ευρωπαϊκού μηχανισμού επιστροφών και την ενίσχυση της επανένταξης, συμπεριλαμβανομένης της οικοδόμησης δυνατοτήτων.

Στο πλαίσιο αυτό, η χώρα μας συμμετείχε ενεργά στην αποδοχή σημαντικού αριθμού ατόμων (περίπου 1.000) που διέφυγαν από το Αφγανιστάν λόγω κινδύνου δίωξης μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από τους Ταλιμπάν. Πρόκειται στην πλειοψηφία τους για γυναίκες βουλευτές, δικαστές, δικηγόρους, αθλήτριες, ακτιβίστριες, δημοσιογράφους, με τα μέλη των οικογενειών τους, που απεγκλωβίστηκαν μετά την πτώση της Καμπούλ, τον Αύγουστο 2021.

VII. Δράσεις, έτους 2022, του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Γραφείο Νομικού Συμβούλου στο ΥΠΕΞ

Κατά το έτος 2022, στο Γραφείο Νομικού Συμβουλίου στο Υπουργείο Εξωτερικών ανατέθηκε ο χειρισμός 903 προσφυγών κατά της Ελλάδας στο ΕΔΔΑ και 50 αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με το άρθρο 39 του Κανονισμού του ΕΔΔΑ. Από προσφυγές ενώπιον του ΕΔΔΑ που είχαν κοινοποιηθεί σε προηγούμενα έτη, και ο χειρισμός των οποίων έγινε εντός του έτους 2022, επισημαίνουμε τις πιο κάτω αναφερόμενες, ως πιο σημαντικές, τόσο από νομική όσο και από ουσιαστική άποψη.

1. Προσφυγή Μπακογιάννη κατά Ελλάδας, αρ. προσφ. 31012/19.

Η παραπάνω προσφυγή αφορούσε παραβίαση του δικαιώματος πρόσβασης σε δικαστήριο, εξαιτίας άρνησης του Ελληνικού Κοινοβουλίου να άρει την ασυλία Υπουργού, κατόπιν έγκλησης της προσφεύγουσας σε βάρος του για εξύβριση και συκοφαντική δυσφήμιση δια του τύπου (άρθρα 361, 362 και 363 Π.Κ.)

2. Προσφυγή F.M. και λοιποί κατά Ελλάδας, αρ. προσφ. 17622/21.

Με την προσφυγή αυτή, οι προσφεύγοντες επικαλούντο παραβίαση του δικαιώματος στη ζωή (άρθρο 2 της ΕΣΔΑ), υπό το ουσιαστικό του σκέλος εξαιτίας φερόμενων παραλείψεων των Ελληνικών Αρχών κατά την επιχείρηση διάσωσης παράτυπα εισερχομένων στη χώρα υπηκόων τρίτων χωρών, κατόπιν ναυαγίου της λέμβου στην οποία επέβαιναν, με αποτέλεσμα τη διακινδύνευση της ζωής των προσφευγόντων και τον θάνατο συγγενικών τους προσώπων, καθώς και υπό το διαδικαστικό σκέλος, λόγω της επικαλούμενης μη προσήκουσας διερεύνησης της υπόθεσης από τις αρμόδιες εισαγγελικές και δικαστικές αρχές.

3. 32 προσφυγές κατά Ελλάδας, 1712/21, 2871/21, 3104/21, 3111/21, 3118/21, 4034/21, 4159/21, 4177/21, 6923/21, 10258/21, 10692/21, 12807/21, 12926/21, 13134/21, 15067/21, 15783/21, 16802/21, 16807/21, 16811/21, 16813/21, 16815/21, 16817/21, 16818/21, 16820/21, 16822/21, 16824/21, 16825/21, 16828/21, 16831/21, 22146/21, 24982/21 και 42429/21.

Οι προσφεύγοντες επικαλούντο παραβιάσεις του δικαιώματος στη ζωή, της απαγόρευσης των βασανιστηρίων και της νομιμότητας της κρατήσεώς τους (άρθρα 2, 3 και 5 της ΕΣΔΑ), αυτοτελώς και συνδυασμό με το δικαίωμα σε αποτελεσματική προσφυγή (άρθρο 13 της ΕΣΔΑ), εξαιτίας της επικαλούμενης από αυτούς παράνομης επαναπροώθησής τους από τα νησιά του Αιγαίου ή από τον Έβρο προς την Τουρκία.

4. Προσφυγή SAGIR κατά Ελλάδα, αρ. προσφ. 34724/18.

Οι προσφεύγοντες επικαλούντο παραβίαση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι (άρθρο 11 της ΕΣΔΑ), λόγω της απόρριψης αίτησης εγγραφής τους ως σωματείο στην Ξάνθη, επειδή η επωνυμία του σωματείου περιείχε το επίθετο «Τούρκων» γυναικών.

5. Προσφυγή Μάργαρα κατά Ελλάδα, αρ. προσφ. 36705/16.

Η προσφεύγουσα επικαλείτο παραβίαση του δικαιώματος στην ιδιωτική της ζωή (άρθρο 8 της ΕΣΔΑ) και του δικαιώματος σε αποτελεσματική προσφυγή (άρθρο 13 της ΕΣΔΑ), λόγω δημοσιοποίησης της φωτογραφίας της και προσωπικών της στοιχείων στον τύπο, στο πλαίσιο ανάκρισης, με βάση εισαγγελική διάταξη, χωρίς προηγούμενη σχετική ενημέρωσή της και χωρίς δικαίωμα αμφισβήτησης της διάταξης αυτής.

6. Παπανικολάου κατά Ελλάδα, αρ. προσφ. 45794/19.

Η προσφεύγουσα επικαλείτο παραβίαση της θρησκευτικής της ελευθερίας (άρθρο 9 της ΕΣΔΑ), λόγω της υποχρέωσης αποκάλυψης του θρησκειώματος της (ή την ανυπαρξία θρησκειώματος), κατά τη δήλωση στο Ληξιαρχείο της γέννησης του τέκνου της και κατά την σύνταξη της σχετικής ληξιαρχικής πράξης. Η συγκεκριμένη προσφυγή απορρίφθηκε ως απαράδεκτη, λόγω μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων, διότι κρίθηκε ότι η επικαλούμενη παραβίαση της ΕΣΔΑ θα μπορούσε να ελεγχθεί αποτελεσματικά από το Συμβούλιο της Επικρατείας με την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της ληξιαρχικής πράξης γέννησης της κόρης της προσφεύγουσας, λόγω παραβίασης του άρθρου 13 του Συντάγματος και των παραπάνω διατάξεων της ΕΣΔΑ.

7. Προσφυγή Bank Saderat Iran κατά Ελλάδα, αρ. προσφ. 31687/15.

Η προσφεύγουσα επικαλείτο παραβίαση των περιουσιακών δικαιωμάτων της (άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου) λόγω της 5ετούς παραγραφής των τόκων υπερημερίας που προβλέπεται στο άρθρο 250 αρ.15 του ΑΚ, αντί της 20ετούς παραγραφής που ισχύει ειδικά για την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας.

8. Προσφυγή Καρμίρης κατά Ελλάδα, αρ. προσφ. 65976/16.

Ο προσφεύγων επικαλείτο παραβίαση του δικαιώματός του για πρόσβαση σε δικαστήριο (άρθρο 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ) σε σχέση με το εύρος του ελέγχου του ακυρωτικού δικαστή.

9. Προσφυγή Γεωργίου κατά Ελλάδα, αρ. προσφ. 57378/18.

Ο προσφεύγων επικαλείτο παραβίαση του δικαιώματός του για δίκαιη δίκη (άρθρο 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ), εξαιτίας της σιωπηρής άρνησης του Αρείου Πάγου να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προσφυγή έγινε δεκτή, χωρίς να επιδικασθεί στον προσφεύγοντα χρηματική αποζημίωση.

10. Προσφυγή ELINOIL A.E. κατά Ελλάδα, αρ. προσφ. 2030/15.

Η προσφεύγουσα επικαλείτο παραβίαση των άρθρων 6 παρ.2 και 7 της ΕΣΔΑ καθώς και του άρθρου 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου.

11. Προσφυγή Μιχαήλ Σωτηριάδη κατά Ελλάδα, αρ. προσφ. 73489/17.

Ο προσφεύγων, πολύτεκνος πατέρας, επικαλείτο παραβίαση των περιουσιακών του δικαιωμάτων (άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου στην ΕΣΔΑ), λόγω του τρόπου φορολόγησής του. Το Ε.Δ.Δ.Α. με την από 8 Νοεμβρίου 2022 απόφασή του δεν διαπίστωσε παραβίαση της ΕΣΔΑ και απέρριψε την προσφυγή.

12. Προσφυγή Safi κ.λ.π. κατά Ελλάδα, αρ. προσφ. 5418/15 (υπόθεση «Φαρμακονήσι»).

Οι προσφεύγοντες, μετανάστες σε πλεούμενο που ναυάγησε, επικαλέσθηκαν παραβίαση του δικαιώματος στη ζωή (άρθρο 2 της ΕΣΔΑ) και της απαγόρευσης βασανιστηρίων (άρθρο 3 της ΕΣΔΑ), τόσο κατά το ουσιαστικό τους σκέλος, λόγω παράλειψης λήψης μέτρων για τη διάσωσή τους, όσο και το διαδικαστικό τους σκέλος, εξαιτίας της μη αποτελεσματικής διερεύνησης των συνθηκών του συμβάντος. Το ΕΔΔΑ έκανε δεκτή την προσφυγή.

13. Προσφυγή Ocalan κατά Ελλάδας, αρ. προσφ. 9259/19.

Ο προσφεύγων επικαλείτο παραβίαση του δικαιώματός του στη ζωή (άρθρο 2 της ΕΣΔΑ), της απαγόρευσης βασανιστηρίων (άρθρο 3 της ΕΣΔΑ), του δικαιώματος δίκαιης δίκης (άρθρο 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ) και του δικαιώματος για ύπαρξη αποτελεσματικής προσφυγής (άρθρο 13 της ΕΣΔΑ), εξαιτίας της μη χορήγησης σε αυτόν ασύλου και της επαναπροώθησής του στις Τουρκικές Αρχές με κίνδυνο ζωής και παράνομης και εξευτελιστικής μεταχείρισης.

14. Προσφυγή S.S. κατά Ελλάδας, αρ. προσφ. 30221/21.

Ο προσφεύγων επικαλείτο παραβίαση του δικαιώματός του στη ζωή (άρθρο 2 της ΕΣΔΑ), υπό το διαδικαστικό του σκέλος, εξαιτίας των φερομένων παραλείψεων των Ελληνικών Αρχών κατά την έρευνα των υπαιτίων ναυαγίου οφειλομένου στην πρόσκρουση λέμβου, στην οποία επέβαιναν υπήκοοι τρίτων κρατών, με πλοίο του Λιμενικού Σώματος και με αποτέλεσμα το θάνατο παιδιού ηλικίας 5 ετών.